

SADRŽAJ

• IZ UDRUGA •

1. Delnički "pajdaš" na Europskoj izložbi u Pragu	2
2. Pred izložbene aktivnosti DUMŽ "Fauna Ivanec	3
3. Udruga za uzgoj i zaštitu malih životinja "Slavuj" Beljevina	4
4. Što je potrebno znati za siguran rad Udruge?	5

• IZLOŽBE •

5. TOP 10 - ZAGREB - Deset najzastupljenijih pasmina 13. državne izložbe u Zagrebu	7
6. XIII DRŽAVNA IZLOŽBA MALIH ŽIVOTINJA - Zagreb 26. - 28. studeni 2004. god.	9
7. U Belišću 6. i 7. studenog održana 7. međužupanijska izložba malih životinja	10
8. BIZOVAC 2004.	11
9. Izložba malih životinja u Čepinu, Čepin 19.- 21. studeni 2004.	12
10. Izložba udruge "Grlica" Bilje, Bilje 30. 31. listopad 2004. god.	13
11. 2. međužupanijska i međugradska izložba malih životinja u Čazmi	15
12. IX. MEĐUŽUPANIJSKA IZLOŽBA MALIH ŽIVOTINJA - ĐAKOVO 2004.-	15
13. KUNIČARSKI KUP - Bjelovar, 10. - 12. prosinac 2004. god.	18
14. "Slavonija" D. Miholjac, 10. međugradska izložba malih životinja i 12. spec. King HR	19
15. "Slavonijada" - Zagreb 28. studeni 2004. god.	21

• JESTE LI ZNALI •

16. GOLUB U HRVATSKOJ KROZ POVIJEST	22
-------------------------------------	----

• HIT VIJESTI •

17. XXVII. EUROPSKA IZLOŽBA U PRAGU	24
18. HRVATI NA EUROPSKOM TRONU - XII. EUROPSKA IZLOŽBA ENGL. GUŠANA	27

• GOLUBARSTVO •

19. Razmnožavanje golubova	29
20. Malo poznate pasmine: Švedski letač	30
21. Malteški golub ili maltezer	31
22. Osvrt na priznavanje zagrebačkog prevrtača	33
23 Let prevrtača na kavez	34

• PERADARSTVO •

24. Zagorsko štajerska ili posavska kukmasta	36
25. Uzgoj Paunova	37
26. Paunovi aristokrati među pticama	38
27. Fazani	39

• KUNIĆARSTVO •

28. Pasmine kunića i porijeklo	40
29. Smještaj kunića	42
30. Orijaški šarac - Riesenschecken	44

• PTIČARSTVO •

31. CITES - Konvencija o međ. trgovini ugroženim vrstama divlje flore i faune	46
32. MALI ALEKSANDAR	47
33. PATAGONAC	

• OGLASI •

34. Oglasni	50
-------------	----

• IZ UDRUGA • IZ UDRUGA • IZ UDRUGA •

Delnički «Pajdaš» na Europskoj izložbi u Pragu

Članovi Udruge "Pajdaš" iz Delnica kraj Karlovog mosta u Pragu

Održavajući tradiciju posjete gotovo svim značajnijim izložbama u zemlji, i europskim u inozemstvu, članovi Udruge uzgajatelja malih životinja «Pajdaš» iz Delnica od 12. do 14. prosinca posjetili su 27. Europsku izložbu malih životinja u Pragu. Organizirana na prostoru praškog velesajma izložba je okupila izlagače iz 18 država raznih malih životinja, najviše: 218 pasmina golubova, 205 pasmina peradi, 72 pasmine kunića i 17 pasmina zamoraca.

Udruga «Pajdaš» koja okuplja 50 članova uzgajivača malih životinja posjećeće europske i druge izložbe s ciljem praćenja suvremenog uzgoja i prehrane malih životinja, a i sami svake godine organiziraju svoju izložbu malih životinja. Predsjednik udruge dr. Janko Stipaničić navodi da je 27. izložba u Pragu posljednjih godina bila najbolja jer je bilo izloženo mnogo kvalitetnih i novih vrsta malih životinja. Izložba je pokazala,

kaže dr. Stipaničić, vrhunski domet uzgoja malih životinja. To je, rekao bih danas i biznis i mi to teško možemo slijediti jer strani uzgajivači ulažu mnogo tako da je cijena kvalitetnih primjeraka visoka za naše mogućnosti. Mi u Gorskom kotaru moramo sve kupiti za prehranu životinja i to nam koći naš napredak. No, moramo priznati da je i ova

izložba za nas bila dragocjena jer puno smo toga vidjeli što je novoga u uzgoju malih životinja u Europi i to je značajno za naš mogući napredak. Tog je mišljenja i tajnik Udruge Stanko Mihelčić, koji dodaje da su izložene životinje zaista bile reprezentativne, ali ovaj put i neočekivano skupe jer im je cijena bila i do 160 Eura. Izložba

Detalj sa XXVII. Europske izložbe u Pragu

• IZ UDRUGA • IZ UDRUGA • IZ UDRUGA •

Trobojni šarci na europskoj izložbi

je za sve nas bila značajna jer smo vidjeli što Europa uzgaja, ali smo isto tako bili očarani Pragom i njegovom prošlošću kaže Ladislav Bićak, jedan od

najstarijih članova udruge Pajdaš.

Osim što su razgledali izložbu, članovi «Pajdaša», s kojima su na četverodnevnom izletu bili i članovi njihovih

obitelji i prijatelji, razgledali su i dio bogate povijesno - kulturne baštine milijunskog glavnog grada Češke Republike. Mnogo je toga bilo za vidjeti i diviti se starim zdanjima Praga, a nezaboravni je bio i domjenak na brodu i vožnja rijekom Vltavom koja je imala ključnu ulogu u povijesti Praga.

Na povratku kući autobus se zaustavio u Grazu gdje su razgledali neke od znamenitosti Graza, glavnoga grada Štajerske.

Nadahnuti saznanjima s 27. Europske izložbe u Pragu članovi delničke udruge uzgajivača malih životinja «Pajdaš» organizirali su svoju tradicionalnu izložbu malih životinja.

Tekst i snimci:
Danijel Lončar

Pred izložbene aktivnosti DUMŽ «Fauna» Ivanec

Članovi Društva uzgajatelja malih životinja «Fauna» Ivanec po programu rada i odluci izvršnog odbora pripreme za svoju 12. županijsku i 20. jubilarnu izložbu, a koja se održala u staroj školi u Ulici Rudolfa Rajtera 5, u Ivancu u prostoru budućeg muzeja, 8. i 9. siječnja 2005. godine započeli su uređenjem zapuštenih i oštećenih prostorija i okoliša puno prije održavanja same izložbe kako bi se sve uredilo i pripremilo za izložbu.

Branko Lončar

Predsjednik udruge
A. Basarić
J. Mendaš i
S. Pozder za
vrijeme
radne akcije

Uređenje dvorišta i
okoliša

• IZ UDRUGA • IZ UDRUGA • IZ UDRUGA •

Udruga za uzgoj i zaštitu malih životinja «Slavuj» Beljevina

Detalj sa prošlogodišnje I. izložbe u Beljevini

Udruga je osnovana na inicijativu Mirka Dubovečaka i Bernarda Pavlovića, koji su proteklih godina obilazili susjedne udruge na njihovim izložbama te došli do zaključka da bi mjesto Beljevina, kada bi osnovala udrugu nadopunila jednu teritorijalnu «prazninu» organiziranog djelovanja uzgajatelja malih životinja u Slavoniji. Poznavajući veći broj uzgajatelja ptica, peradi, golubova i kunića u mjestu i okolini odlučili su osnovati udrugu.

Osnivačka skupština je održana 19. 01. 2003. godine, a skupštini se odazvalo desetak uzgajatelja.

Udruga je do sada održala dvije smotre i jednu ocjenjivačku izložbu malih životinja u prostorijama Mjesnog odbora Beljevina. Isto tako na Dan zaštite životinja u Osnovnoj školi «J.J. Štrosmajera» u Đurđenovcu je održana jedna pokazna izložba.

Na međunarodni Dan izviđača Udruga izviđača je izrazila želju da Udruga «Slavuj»

održi izložbu u njihovim prostorijama te smo im prezentirali stotinjak životinja što je izazvalo veoma velik interes kod mlađih te djece iz dječjeg vrtića «Jaglac» iz Đurđenovca, ali

i mještana Đurđenovca i okoline. Članovi udruge su počeli izlagati svoje životinje na izložbama susjednih udruga, a posebna nam je briga animiranje mlađih uzgajatelja i omasovljjenje članstva. Danas udruga ima 21 člana, a poseban su nam interes hrvatske pasmine te apeliramo na udruge koje ih uzgajaju da nam se javе.

Mirko Dubovečak
Tajnik Udruge

Mirko Dubovečak mlađi, pored svojih šampionskih brama

• IZ UDRUGA • IZ UDRUGA • IZ UDRUGA •

Što je potrebno znati za siguran rad Udruge?

Tijekom održavanja redovnih sastanaka Izvršnog odbora Hrvatskog saveza uzgajatelja malih životinja, često su postavljanja pitanja iz kojih se moglo zaključiti da u pojedinim našim Udrugama njihovi članovi ne raspolažu sa cijelovitim informacijama koje je potrebno znati da bi Udruga poslovala u skladu sa propisima.

Kada sam na godišnjoj skupštini Hrvatskog saveza, kao član Nadzornog odbora Hrvatskog saveza pročitao nazočnim Izvješće nadzornog odbora, mnogi predstavnici naših Udruga pozorno su isto pratili, a u diskusiji se i izjasnili da nikada do sada nitko nije na takav način temeljito iznio podatke koji su bitni u radu jedne organizacije kao što je Hrvatski savez udruga uzgajatelja malih životinja.

Ovaj podatak naveo me na razmišljanje, a u razgovorima sa članovima naših Udruga došao sam do poražavajućih podataka o tome na koji se način provodi nadzor rada, odnosno bolje rečeno ne provodi, kako se i koji ljudi biraju u Nadzorne odbore, pa je to uz izražene zahtjeve više članova Skupštine Hrvatskog saveza upravo bio razlog objave ovog članka.

Činjenica je da su članovi tijela upravljanja u našim udrugama u obvezi pratiti propise i njihove izmjene i dopune, naravno onaj dio propisa koji regulira rad udruga građana, kako bi uspješno i u skladu sa zakonom mogli voditi Udrugu.

Praćenje i primjena propisa uvijek i nije jednostavno kako se na prvi pogled čini, i to iz više razloga:

1. Jedna pravna stvar gotovo nikad nije regulirana samo jednim propisom,

2. Često se u jednoj pravnoj stvari isprepliću zakonske i podzakonske norme (sastavljanje finansijskih izvještaja Udruga na primjer regulirano je sa dva zakonska propisa i četiri podzakonska akta koje ču u dalnjem tekstu i navesti),

3. Kod izmjena i dopuna propisa događa se da podzakonski akt bude u bitnim segmentima izmjenjen, a da izmjene zakonodavac nije popratio i izmjenama i dopunama zakonskog propisa na osnovu kojeg je isti donesen, odnosno koji regulira istu materiju, pa se na taj način ponekad stvara pravna nesigurnost građana i doista je teško ponekad sa sigurnošću tumačiti primjene propisa,

4. Najveću opasnost za rad Udruga predstavljaju ljudi koji nešto pročitaju, dakle površno se upoznaju sa propisima i tada iste tumače, bez da su materiju dobro savladali ili se o istom informirali.

Sve navedeno je više nego opravdan razlog da se ovom temom više pozabavim i pokušam na što pristupačniji i jednostavniji način predočiti udrugama što se doista mora znati.

Rad Udruga građana u Republici Hrvatskoj reguliran je sa nekoliko specijalističkih **zakonskih** propisa od kojih je svakako posebno istići slijedeće:

1. Zakon o udrugama (Narodne novine broj 88/01 i 11/02)

2. Zakon o dobrobiti životinja (Narodne novine broj 19/99)

3. Zakon o računovodstvu (Narodne novine broj 90/92).

Pored zakonskih propisa rad Udruga reguliran je i **podzakonskim** aktima, od kojih je potrebno navesti slijedeće:

1. Uredba o računovodstvu proračuna (Narodne novine broj 96/94, 108/96, 119/01, i 74/02),

2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine broj 119/01, i 74/02),

3. Uredba o računovodstvu

Red. br.	Knjigovodstvena ispрава		Opis poslovne promjene	Prihodi	Ukupno prihodi	Rashodi	Ukupno rashodi	Višak ili manjak
	Broj i datum	Naziv						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	1.1.2003. do 30.5 2003.	Blagajna od sij. Do lip. 2003.	Blagajna	220.00	220.00			
2.	31.3.2003.	Izvod 1.1.2003.	Donacija grad	10.000.00	10.00.00			
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
Ukupno				10.220.00	10.220.00			

• IZ UDRUGA • IZ UDRUGA • IZ UDRUGA •

neprofitnih organizacija
(Narodne novine broj 112/93),

4. Pravilnik o knjigovodstvu i računskom planu neprofitnih organizacija (Narodne novine broj 20/94,i 40/94),

5. Statut hrvatskog saveza udruga uzgajatelja malih životinja (dostavljen svakoj Udrizi članici Saveza),

6. Statut udruge.

Rad Izvršnog odbora Hrvatskog saveza udruga uzgajatelja malih životinja nadzire Nadzorni odbor u skladu sa zakonskim ovlastima i ovlastima koje proizlaze iz Statuta Hrvatskog saveza, a svoja izvješća dostavlja Skupštini saveza koja predstavlja najviše tijelo upravljanja savezom.

Isto tako u skladu sa zakonskim ovlastima i ovlastima koje proizlaze, iz Statuta pojedine Udruge, Nadzorni odbor te Udruge nadzire i kontrolira rad tijela upravljanja te Udruge i Skupštini Udruge podnosi izvještaje.

Jedna od čestih uočenih nepravilnosti u radu Udruga vezan je uz sam postupak predlaganja i izbora članova udruge u Nadzorni odbor u koji se često predlažu članovi koji nemaju osnovna stečena znanja a niti volje da se uključe u rad, a još bi trebali i u skladu sa dobivenim ovlastima raditi i nešto više.

Drugi česti problem javlja se kada imenovani Nadzorni odbor treba nešto i raditi, jer bude pozvan od članova matične Udruge. Ponekad se članovi Nadzornih odbora nemaju kome obratiti za savjet i pomoći u vlastitoj Udrizi, a isto tako nitko ih do sada nije uputio kome se za savjet trebaju obratiti.

Naravno, da bi se rad najviših tijela Udruge nadzirao i kontrolirao potrebno je poznavati osnovne propise koje sam nabrojao, jer u protivnom sve postaje samo stvar formalnosti.

Pored navedenog postoje Nadzorni odbori u pojedinim našim udrugama koji i nešto rade, a njihova izvješća su uglavnom vrlo kratka i sadrže nekoliko rečenica iz kojih svi jasno mogu zaključiti da je u udrizi sve u najboljem redu. Naime do sada nisam imao prilike vidjeti ali niti čuti da je Nadzorni odbor u bilo kojoj od naših Udruga na Skupštini podnio cjelovito izvješće o radu najviših tijela upravljanja udrugom.

Kako bih zorno predočio navedene tvrdnje u dalnjem tekstu pokušat ću čitateljima kratko i jasno navesti što bi to Nadzorni odbori u našim udrugama trebali nadzirati i kontrolirati.

1. Primjenu zakonskih, podzakonskih i statutarnih odredbi

Ovaj segment uglavnom podrazumijeva praćenje rada tijela upravljanja udrugom, dakle da li se isto tijelo tijekom godine sastajalo (tijelo može biti predsjedništvo udruge ili izvršni odbor, uglavnom ono tijelo koje je k a o t a k o v s t a t u t o m utemeljeno),da li su donošene kakove odluke, da li su u propisanom postupku donesene, da li su iste potvrđene od strane Skupštine udruge u skladu sa statutarnim odredbama udruge, da li su utvrđene kakve povrede Statuta ili drugih propisa i slično.

2. Kontrolu i nadzor izvršavanja

prava i obveza svih tijela Udruge i članova ukoliko Statutom pojedine Udruge nije drugačije regulirano. Ovo područje podrazumjeva nadzor kvalitete predloženog plana rada i finansijskog plana, te njihovu realizaciju, kao i kontrolu podnesenih izvješća od sekcija udruge ukoliko ih udruga ima.

3. Ostvarenje odluka, zaključaka, sporazuma i drugih akata koja su u svom radu donijela tijela Udruge, a Skupština udruge prihvatile. Napominjem da ovdje treba posebno naglasiti da u ovom segmentu Nadzorni odbor kontrolira i konstatira da li su pobrojani akti i poštovani. Dakle, ako je donesena Odluka o prijemu novih članova da li su isti članovi ravnopravni i dali isti imaju jednaka prava i obveza, ili ako je donesen Zaključak da se za odlazak na Državnu izložbu obvezuje Udruga da o trošku udruge organizira prijevoz članova na istu izložbu, da li je isti zaključak poštovan i realiziran, ili ako je matična Udruga donijela Sporazum o međusobnoj suradnji u pojedinim segmentima kao što je međusobno izlaganje na izložbama i slično, da li se odredbe tog Sporazuma, koji ne mora biti pismeni, poštuju ili ne i slično.

4. Posebno interesantno područje je područje kontrole i nadzora materijalno-finansijskog poslovanja Udruge. Interesantno iz više razloga, naravno ljudi su jako osjetljivi na novac pa u ovom segmentu nadzora treba posebno pažnju posvetiti blagajničkom izvještaju. Sve finansijske transakcije koje su u blagajničkom izvještaju navedene, moraju iza sebe imati urednu knjigovodstvenu ispravu (račun, uplatnicu, isplatnicu,

• IZ UDRUGA • IZ UDRUGA • IZ UDRUGA •

fakturu, predračun, narudžbenicu, putni nalog ili neku drugu knjigovodstvenu finansijsku ispravu) koja također mora biti uredno finansijski ovjerena i knjigovodstveno zavedena. Također treba voditi računa prilikom vršenja nadzora da li su pojedini realizirani finansijski poslovi utemeljeni na pravno i stvarno ispravno donešenim odlukama i tko je iste odluke donio.

Iz svega do sada iznesenog jasno je vidljivo kolika je odgovornost na članovima Nadzornih odbora udruga i koliku ulogu isti imaju u pravilnom radu svake udruge.

S obzirom na kompleksnost ovog područja u sljedećem broju nastojat ću pobliže sa više detalja objasniti koje poslovne knjige naše Udruge trebaju voditi i izgled obrazaca istih, te način unošenja podataka u iste.

Red. br.	Dan	Stavka	Opis	Primitak	Izdatak
1	2	3	4	5	6
1.	25.sij	U-1/2003 dio	Clanarina za 2003.god	120.00	
2.	25.sij	U-1/2003 dio	Clanarina za 2004.god	120.00	
3.	30.lip	U-2/2003	Casopis	40.00	
4.	30.ruj	U-3/2003	Kavezničnina	60.00	
5.					
6.					
7.					
8.					

Kuna ili komada	Apoena	Svota	Promet blagajne	340.00
			31.12.2003	
			Ukupan primitak	300.00
			Izdatak	
			Saldo na dan 31.12.2004	640.00
			Broj priloga	
			Napomena	

Član Nadzornog odbora
Hrvatskog saveza
Željko Šerepac

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

TOP 10 - ZAGREB 2004

Deset najzastupljenijih pasmina 13. državne izložbe u Zagrebu

Engleski veliki gušan	260kom.
Sisački prevrtac	242 kom.
King	172kom.
Pomeranski gušan	146kom.
Dalmatinska zimovka	144 kom.
Listonoša	137 kom.
Paunaš	93 kom.
Brodska prevrtac	91 kom.
Zagrebački prevrtac	90 kom.
Štraser	78 kom.

Engleski veliki gušan i treću godinu za redom potvrđuje epitet najizlaganje pasmine golubova na Državnim prvenstvima u našoj domovini , ali mu se ove godine na svega nekoliko primjeraka razlike približio Sisački prevrtac . Spomenuta pasmina se od prošlogodišnje Državne u Osijeku popela sa petog na drugo mjesto tj. od 129 primjeraka do čak 242 primjerka . King , Pomeranski gušan , Zimovka , Listonoša , Paunaš te Brodska prevrtac su već standardni u Top - 10 Državnih prvenstava . Novi u ovom elitnom društву s obzirom na prošlo Državno prvenstvo u Osijeku su Zagrebački prevrtac i Štraser . Na kraju

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

promislimo o ove dvije zanimljivosti.

Dok je prošle godine u Osijeku bilo dovoljno da pasmina bude zastupljena sa 65 komada da bi se uvrstila u "DESET PRESTIŽNIH", ove godine je za to trebalo najmanje 78 primjeraka.

Ukupno pasmine koje su navedene u Top - 10 , po broju eksponata čine 60 % svih izloženih golubova Državne u Zagrebu

Boris Švitek .

Izložbena hala XIII. državne izložbe u Zagrebu

Sisački prevrtač žuti, šampion

Svjetle brame na državnoj izložbi

Detalj s kunićima na XIII. državnoj izložbi

Štand s bogatom ponudom artikala za male životinje

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

XIII. DRŽAVNA IZLOŽBA MALIH ŽIVOTINJA

Zagreb, 26. - 28. studeni 2004. god.

HRVATSKI MAJSTORI UZGOJA

Prestižne titule «**hrvatski majstor uzgoja**», najveće nagrade koje dodjeljuje Hrvatski savez udruga uzgajatelja malih životinja najuspješnijim izlagačima kolekcija na državnim izložbama, ove godine osvojili su:

Za golubove

1. Slavko Kalamiza iz Beljvine.....američki king.....384 boda
2. Božidar Špoljarić iz Belišća.....paunaš.....382 boda
3. Ivica Pintarić iz Dekanovca.....engleski veliki gušan.....381 bod
4. Josip Pavković iz Zagreba.....dalmatinska zimovka.....381 bod
5. Muhamet Omić iz Njivica.....sisački prevrtač.....379 bodova
6. Franjo Korenjak iz Petrinje.....njemački štraser.....378 bodova
7. Vladimir Čižmešija iz D. Dubrave.....međimurska lastavica.....377 bodova
8. Matija Josić iz Vukovara.....vukovarski kokošasti.....377 bodova
9. Đuro Zadravec iz Selnice.....pomeranski gušan.....376 bodova
10. Josip Krip iz Mihaljevaca.....saski štitasti.....376 bodova
11. Dražen Topličanec iz Totovca.....indijska lahora.....375 bodova
12. Darko Glumac iz Virovitice.....orijentalni prevrtač.....379 bodova
13. Antun Farkaš iz Virovitice.....orijentalni prevrtač.....379 bodova
14. Nenad Tipura iz Mošćenice.....orijentalni prevrtač.....379 bodova

Za perad

1. Miroslav Radović iz Virovitice.....brama.....379 bodova
2. Danijel Frščić iz D. Dubrave.....hrvatica.....377 bodova
3. Krešimir Safundžić iz Sibinja.....bantam.....378 bodova

Za kuniće

1. Ivan Bakarić iz Ivanca.....orijaški šarac.....380 bodova
2. Franjo Ledinko iz Legradu.....belgijski orijaš.....377 bodova
3. darko Vučić iz Vukovara.....velika činčila.....377 bodova
4. Nenad Filjak iz Virovitice.....hrvatski veliki bijeloopaljeni.....376 bodova
5. Alen Miota iz Badljevine.....novozelandski bijeli.....375 bodova

Čestitke hrvatskim majstorima i puno uspjeha u uzgoju i natjecanjima u narednim godinama.

Vladimir Pavin

Volijera zagrebačkih prevrtača na
XIII. državnoj izložbi u Zagrebu

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

Volijera s pomeranskim gušanima uzgajivača
Ivice Vrbata iz Zagreba

Volijera zagrebačkih prevrtića

Rad sudaca pri ocjenjivanju
pomeranskih gušana

U Belišću 6. i 7. studenog održana 7. međužupanijska izložba malih životinja

Veliki interes mlađih za uzgoj životinja

U organizaciji beliščanske Udruge za uzgoj i zaštitu malih životinja, a pod pokroviteljstvom Turističke zajednice grada, u Stanici za tehnički pregled vozila održana je početkom studenog međužupanijska izložba malih životinja. Izloženo je bilo 475 eksponata, što golubova, ptica, kunića, peradi, a na radost i zadovoljstvo izlagača, u dva dana izložene eksponate vidjelo je oko 2 600 posjetitelja.

Ocenjivačka komisija izložbe sastavljena od sudaca: Vladimir Pavin, Dražen Dokletal, Dražen Podnar, Branko Musić, Božidar Špoljarić i Josip Sporiš, dodijelila je 56 titula šampiona, što je velik

Izvarenđna posjeta izložbe u Belišću

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

Detalj sa izložbe u Belišću

napredak i pokazatelj povećanja kvalitete i uzgoja malih životinja.

Izuzetno smo zadovoljni posjetom školske djece koju je dovela nastavnica beliščanske OŠ Marta Lešnjaković, a interes koji su djeca pokazala za uzgoj malih životinja jamči nam da će mo uskoro dobiti nove članove i nove uzgajivače, što nam je prioritet u radu i planovima Udruge.

U zabavnom dijelu izložbe posjetitelji su mogli kušati fiš-paprikaš i čobanac koje su kuvali prvari Zvonko Barić i Marin Skelac, a sve okupljene zabavljao je i tamburaški sastav "Kočije" iz Narda.

Boško Beram

BIZOVAC 2004.

Ove, kao i prošle godine u Bizovcu je održana međužupanijska izložba malih životinja 11. i 12. prosinca. Uzgajivači su se rado odazvali te donijeli svoje ljubimce da bi pokazali što su uzgojili protekle uzgojne sezone. Izložba je održana u Domu KUD-a, a na izložbi je bio izložen zadovoljavajući broj golubova, veoma lijepi broj peradi, što ohrabruje, dok su kunići i ptice bili samo simbolično izloženi. Izložene životinje je izložilo četrdeset uzgajivača iz svih krajeva Slavonije, a posebnu radost pokazala su djeca koja su u veoma velikom broju posjetila izložbu što je ohrabrujuće. Suci su svoj posao savjesno i korektno odradili i s punom pozornošću pregledali i ocijenili izložene životinje.

Zadovoljstvo posjetom i odazivom uzgajivača iskazali su predsjednik udruge gosp. T. Katić i tajnik gosp. M. Gardilo te

posebno istakli zasluge svojih članica gospođe Nade i Dragice koje su cijelo vrijeme angažirane oko izložbe i rada ove poznate udruge.

Zvonko Sušenka

Izložba u Bizovcu

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

Izložba malih životinja u Čepinu Čepin 19. - 21. studeni 2004.

Zvonko Sušenka, tajnik udruge, Mario Hozlinger sudionik europske izložbe u Pragu i predsjednik Vilim Lekšan

Udruga za uzgoj malih životinja «Florentinac» Čepin, i ove godine početkom studenog održala je svoju redovitu 24. izložbu malih životinja. Niti ovu izložbu, kao ni sve prethodne, ne bi mogli održati da nije pomoći naših prijatelja izlagачa koji su izložili svoje ljubimce da bi nam uveličali našu tradicionalnu izložbu.

Ove godine članovi Udruge su bili ugodno iznenađeni odazivom izlagачa pa ne mogu a da se ne zahvalim nekim od njih. Posebno bih se zahvalio udrugama iz Vukovara, Nove Gradiške, Đakova i Belišća koji su se odazvali u velikom broju.

Suci delegirani od strane Zbora sudaca Hrvatskog saveza u sastavu Vladimir Pavin, Josip Šimunović, Krešimir Safundžić, Dinko Kordić i Mirko Bilić, korektno i savjesno su obavili posao te nismo zaprimili niti jednu žalbu na suđenje što nas veseli.

U nedjelju, posljednjeg dana izložbe, vrijeme je poslužilo te je održana velika prodaja malih

životinja u dvorištu doma

Nagrade na izložbi osvojili su kod golubova:

Dejan Sušenka iz Čepina dalmatinska zimovka, Ivan Nemet iz Đakovačke Satnice slavonski gačan, Marko Perić somborski gačasti, Mario Gardilo iz Bizovca njemački izložbeni,

Davor Torjanac iz Samatovaca američki divovski listonoša, Pero Carević iz Đak. Satnice paunaš, Božo Hozlinger iz Vuke maltezer, Božica Stefanko iz Vukovara vukovarski kokošasti, Josip Šimunović iz D.Miholjea king, Mario Hozlinger iz Vuke florentiner, Mijo Opačak iz Čepina florentiner, Zvonko Valentin brnski gušan, Dane Bakarić iz Bizovca engleski veliki gušan, Marko Peša iz N. Gradiške engleski veliki gušan, Zvonimir Laszlo iz Bilja budimpeštanski visokoletač, Ilijia Štimac iz Belišća staparski letač, Stjepan Babić iz Vrpolja južnonjemački letač, Zoran Bobinac iz N. Gradiške srpski visokoletač, Mišo Gubić iz N. Gradiške bački prvrač, Marinko Rajić iz Vukovara engleski tipler, Mišo Đudik iz Budrovaca staronjemački galebić, Ivan Grepo iz Čepina arapski bubnjar, Ferdo Švarcer iz Osijeka praška lastavica, Vlado Jakovac iz N. Gradiške budimpeštanski ogledalasti

Sudac Krešimir Safundžić za vrijeme ocjenjivanja

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

Kod kunića nagrade su osvojili:
Milan Bošnjak iz Vladislavaca
orijaški šarac, Rudolf Marguš iz
Čepina - velika činčila, Darko
Vujić iz Vukovara velika činčila,
Dragutin Čuti iz Tenje
novozelandski bijeli, Branko
Musić iz Osijeka zecoliki kunić,
Dinko Korać iz Tenje patuljasti
ovnoliki kunić

Nagrade za perad osvojili su:
Mirko Dubovečak mlađi iz

Beljevine hrvatica, Katarina
Stojaković iz Orahovice zlatni
fenix, Đuro Jarabek iz Vukovara
bantam, Slaven Miškić iz Čepina
vijandota patuljasta, Kazimir
Vujević iz Osijeka holandska
patuljasta, Božidar Potočki iz
Gata kokinkina, Boško Beram iz
Belišća zlatni fazan.

Kod ptica šampionske nagrade
osvojili su:
Alojz Hanzlić iz Bistrinaca špic

amandina, Radmila Bartolović iz
Osijeka kanarinac, Siniša Farkaš
iz Čepina nimfa.

Nadamo se da ćemo dogodine
ugostiti još više uzgajivača i
posjetitelja i zahvaljujemo svima
koji su na bilo koji način
doprinijeli uspjehu ove izložbe.

Zvonko Sušenka

Izložba udruge «Grlica» Bilje Bilje 30. - 31. listopad 2004. god

Likovni radovi na izložbi u Bilju

šampionskih titula koje su dobili:
Adam Sović za kinga, Mijo
Opačak i Vjekoslav Sabljo za
florentinera, Zvonimir Zadravec
za kokošastog goluba, Zlatko Čeh
za divovskog listonošu, Karolj
Farkaš za norvić gušana, Ivan
Lauš i Zvonimir Laslo za
budimpeštanskog visokoletača,
Samir Bogdanović za srpskog
visokoletača, Marko Perić za
somborskog gačastog letača
Davor Bagarić za perad pasmine
New Hampshire, Slaven Miškić i
Ivica Kovčalija za vijandotu
patuljastu, Rudolf Marguš za
kunića velika činčila, Dragutin

Završetkom uzgojnog ciklusa,
odnosno mitarenja, počinje
izložbena sezona. Prva u nizu, s
kojom je otvorena sezona,
održana je izložba u Bilju. Udruga
za uzgoj malih životinja «Grlica»
Bilje održala je svoju 4.
međugradsku izložbu malih
životinja. Izložba je održana u
Bilju 30. i 31 listopada 2004. god.
Na izložbi je bilo izloženo 134
goluba, 20 kunića, 38 komada
peradi i 36 ptica. Sudjelovala su
33 izlagača sa Osječko Baranjske
županije. Izložbene eksponate
ocjenjivali su suci delegirani od
strane Zbora sudaca Hrvatskog
saveza. Dodijeljeno je 20

Detalj sa izložbe

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

Čuti za novozelandskog crvenog, Dinko Korać za patuljastog kunića, Siniša Farkaš za nimfu, Igor Marton za kinesku prepelicu, Mislav Toth i Marko Perić za nubijsku grlicu.

Nagrade organizatora dobili su Šandor Šagi, Stana i Franjo Varga, Josip Farkaš, Luka, Lea i Petar Krajinović, Marijan Leman, Boško Beram, Željko Siladi, Jozo Tadić, Branko Musić, Đuro Karlović i Stjepan Horvat.

U nedjelju je održana i prodajna pijaca gdje su uzgajivači i posjetitelji mogli kupiti ponuđene životinje. U sklopu izložbe organizirana je i bogata tombola kao i izložba dječjih radova na temu «kućnih ljubimaca».

Ovom prigodom se zahvaljujemo svim izlagačima, posjetiteljima i udrugama iz Čepina, Osijeka, Belišća, Branjin Vrha i Tenja na pomoći oko održavanja ove izložbe.

Moram posebno istaći jedan lijep primjer suradnje s Udrugom «Florentinac» iz Čepina koja od samog osnutka naše udruge prati i nesebično pomaže našoj udruzi te im se posebno zahvaljujemo.

Koristim prigodu da se zahvalimo i svim sponzorima , a posebno pokroviteljima izložbe Općini Bilje, koja nam besplatno ustupa prostorije za sastanke kao i izložbeni prostor, a i finansijski pomaže te Parku prirode «Kopački rit».

Naša jubilarna 5. izložba malih životinja održati će se zadnji vikend u listopadu 2005. godine te Vas pozivamo da zajedno s nama dostoјno obilježimo i proslavimo ovaj naš jubilej

Pogled na izložbenu halu
u Bilju

Tajnik udruge Alfred Klapka pored
pripremljenih nagrada

Jozo Tadić

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

2. međužupanijska i međugradska izložba malih životinja u Čazmi Čazma, 17. - 19. prosinac 2004. god.

Čazmanska udruga uzgajatelja malih životinja "Grlica" održala je od 17. do 19. prosinca 2004. godine, svoju 2. međužupanijsku i međugradsku izložbu. U prostorijama nekadašnje "stare škole" na Trgu čazmanskog kaptola, koju je za održavanje izložbe udruzi ustupio Grad Čazma, bilo je izloženo sveukupno 223 životinje od strane 30 izlagača.

Najzastupljeniji su bili golubovi, 125 komada u 16 pasmina. Kunića je bilo 44 u 8 pasmina, peradi 26 također u 8 pasmina te ptica 27 u 4 pasmine.

Po ocjeni sudaca ocjenjivača Hrvatskog saveza, proglašeno je 32 šampiona. Izlagačima šampionskih primjeraka uručeni su pehari, a svim izlagačima diplome i kalendari udruge "Grlica" iz Čazme.

Čazmanci su na ovoj izložbi pokazali veće zanimanje za upoznavanje s malim životinjama i marljivim volonterima koji ih uzgajaju, nego što je to bilo na prethodnoj izložbi.

Vodstvo udruge "Grlica" zahvaljuje svim izlagačima sa željom za više uspjeha u uzgoju ove godine, uz ponovni susret na sljedećoj izložbi potkraj godine.

Željko Živica

Tuluške guske

Grlice simbol Čazmanske udruge

Detalj sa izložbe

IX. MEĐUŽUPANIJSKA IZLOŽBA MALIH ŽIVOTINJA - ĐAKOVO 2004. -

Prije punih godinu dana đakovačka Udruga malih životinja "Moj ljubimac" obećala je da će nastaviti svoju lijepu tradiciju i da im neće XIII. Izložba biti i zadnja. Udruga je ispunila obećanje i zajedničkim trudom svojih članova, ali i gostiju te napravila svoju IX.

Međužupanijsku izložbu u prostorijama DVD-a Đakovo od 12-14. studenog 2004.

Izložba je opet okupila uzgajivače i ljubitelje svih malih životinja iz ovog dijela Hrvatske kao npr.: iz Virovitice, Vukovara, D. Miholjca, Osijeka, Vinkovaca, Sl. Broda, N. Gradiške... Ove

godine i nije bilo puno posjetitelja prvenstveno zbog Evropske izložbe malih životinja u Pragu koja se održavala u istom terminu kad i naša, te još i zbog loših vremenskih nepogodnosti.

Ove godine pripala je posebna čast da izložbu otvorio gosp. Zoran Vinković

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

gradonačelnik Đakova. Kao predstavnik sudačke organizacije gosp. Željko Katović održao je kratak govor.

Otvorenje izložbe posebno je uveličala Udruga "Neven" klub djece s potrebama u razvoju. Pjevali su dvije lijepе pjesme: "Đakovo, Đakovo grade divan si ti" i pjesmu koju su sami skladali i obradili za ovu izložbu "Ti si moj prijatelj!". Oni su zaslužili najveći pljesak i svaku pohvalu. Ovom prilikom se zahvaljujemo na trudu i zalaganju sve djece kao i njihovom voditelju gosp. Ivici Žulj kao i svim tetama u Udruzi.

Na izložbi je bilo izloženo 512 eksponata golubova, 39 primjeraka kunića, 128 primjeraka peradi, 18 ptica i jedan primjerak egzotičnog akvarija.

Izložbu su ocjenjivali sudci delegirani od strane Zbora sudaca Hrvatskog saveza. Voditelj suđenja je bio gosp. Željko Katović međunarodni sudac i instruktor za golubove veliki prijatelj udruge i uvijek dobro došao gost, dalje, golubove su ocjenjivali gosp. Damir Čosić međunarodni sudac

Rad sudaca u Đakovu

za golubove, gosp. Slavko Kalamiza sudac ocjenjivač, gosp. Josip Sporiš sudac ocjenjivač, gosp. Darko Hrgović savezni sudac za golubove i moja malenkost kao sudac ocjenjivač, kuniće je ocjenjivao gosp. Nenad Kovač savezni sudac, perad je ocjenjivao gosp. Kazimir Vujević međunarodni sudac za perad. Sudci su svoj zadatok obavili bez zamjerki.

Spomenio bi da je ove

godine velika čast pripala našem uvaženom i dugogodišnjem članu da bude predsjednik izložbe gosp. Pero Carević. Njegovo zalaganje i doprinos u udruzi najbolje je pokazan na ovoj izložbi svojom funkcijom predsjednika izložbe.

Udruga "Moj ljubimac" zahvaljuje se svim sponzorima a naročito poglavarstvu grada Đakova na svojim darovima i pomoći bilo financijski ili materijalno.

Brojne i vrijedne nagrade koje je organizator osigurao svim svojim pobjednicima ili tz. Šampionima dobar je razlog da i sljedeću izložbu izlagaci posjete u još većem broju. Šampionske primjerke su imali sljedeći izlagaci s eksponatima:

GOLUBOVI:

Rimski golub - Mladen Vračarić(Suhopolje)

Mađarski domaći - Đuro Babić (Sl. Brod); Ivan Sekereš(Đakovo)

King- Matija Boljevčan(Slatina); Stipo Jelić(Luč); Matija Koler(Petlovac)

Florentiner - Mijo

Bjeli belgijski orijaš

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

Predsjednik organizatora izložbe Ivan Borčić sa sudcima

Opačak(Čepin)

Slavonski gačan- Ivan Nemet(Đak.Satnica); Josip Stanko(Đak.Satnica)

Pomeranski gušan- Pero Carević(Đak.Satnica); Danijel Belavić(Đakovo)

Engleski veliki gušan- Ivan Simić(Ruščica); Boro Ružić(Bršadin); vica Marošević(Slatina); Boro Ružić(Bršadin); Ivica Marošević(Slatina); Đuro Šmit(Pakrac)

Norvić gušan- Žarko Zlatunić(Dragotin)

Vorburger gušan- Ivica Žulj(Đakovo)

Engleski patuljasti gušan- Antun Grabovac(Bukovlje)

Brnski gušan- Đuđik Miško(Budrovci); Vinko Đurđević(St.Perkovci); Pavo Ratković (Sl.Broda); Zvonko Valentin(Đakovo)

Dalmatinska zimovka- Željko Ač(Osijek); Kornelija Kadić(Nard)

Kaluđerasti golub- Ivan Borčić(Đakovo)

Kovrdavi golub- Marija Markoš(Darda)

Paunaš- Mirko Matić(Đak.Satnica); Valentina Carević(Đak.Satnica); Josip Matić(Đak.Satnica); Robert Mitrović

(Đak.Satnica)

Južno Njemački letač- Stjepan Babić(Vrpolje)

Staparski letač- Dragan Janković(Trnava)

Budimpeštanski ogledalasti- Ivan Barković(Virovitica)

Njemačka opatica- Josip Marčić(Đakovo)

Erdeljski prevrtač- Šandor Markoš(Darda)

Sisački prevrtač- Franjo Ač(Osijek)

Brodski prevrtač- Andrija Vukelić(Bukovlje)

Zagrebački prevrtač- Mirko Farkaš(Virovitica)

Bački prevrtač- Stjepan Marjanović(N.Gradiška)

Orjentalni prevrtač- Darko Glumac(Virovitica); Zoran Kovačević(Virovitica); Antun Farkaš(Virovitica)

Perzl gaćasti- Duško Balatinac(Višnjevac)

Segedinski visokoletač- Josip Livančić(N.Karašica)

Kiškunfelehaški letač- Željko Šerepac(Virovitica)

Srpski visokoletač- Zoran Bobinac(N.Gradiška)

Listonoša - Mladen Stojaković(N.Gradiška); Miljenko Mijatović(Đakovo); Darko Čališ(Đakovo); Branko Duvnjak(Đakovo)

Kineski galebić- Miroslav Sabo(Sl.Brod)

KUNIĆI:

Belgijski orijaš- Nenad Kovač(Osijek)

Orijaški šarac- Damir Tvorek(Vukovar); Domagoj Majdak(Đakovo)

Velika činčila- Darko Vujić(Vukovar)

Novozelandski bijeli- Ivica Petak(Semeljci)

Novozelandski crveni- Dragutin Ćuti(Tenja)

Patuljasti ovnoliki kunić- Dinko Korač(Tenja)

PERAD:

Sudci i stažisti đakovačke izložbe: D. Takač, D. Trifunović, D. Čosić, D. Hrgović, Ž. Katović, S. Kalamiza i J. Sporiš

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

Brama- Željko Vuk(Tomašanci)
Orpington - Miroslav
 Marković(Vukovar)
New Hampshire - Dario
 Vujčić(Vukovar)
Faverol- Darko Vujčić(Vukovar)
Hrvatica - Tihomir
 Vuk(Virovitica)
Zlatni fazan - Boško
 Beran(Belišće)

Japanska svilena- Davor
 Matoković(Belišće)
Nizozemska pat. kokoš-
 Kazimir Vujević(Osijek)
Bantam - Dario
 Jarabek(Vukovar)
Šabo- Stjepan Rajci(Đakovo)
Patuljasta viandota- Angelo
 Bernardo Radović(Virovitica)
Viandota- Ivan Lebar(Borovo)

PTICE:
Dijamant golubić- Stjepan
 Horvat(Osijek)
Mali Aleksandar- Josip
 Jozinović(St. Mikanovci)

Krešimir Bošković

KUNIČARSKI KUP Bjelovar, 10. - 12. prosinac 2004. god.

Prvi kuničarski kup udruga održan je 2003. godine u Bjelovaru. Na njemu je sudjelovalo četiri Udruge, a prvo mjesto osvojila je udruga "Mali uzgajivač" iz Dugog Sela.

Drugi "kup udruga" održan je ponovno u organizaciji Udruge uzgajatelja malih životinja "Mali uzgajatelj" iz Bjelovara, u aukcijskoj dvorani u Gudovcu. Na izložbi je ovaj puta sudjelovalo pet udruga sa 110 kunića. Uzgajivač iz Dugog Sela i ovaj puta su sudjelovali na izložbi sa 21 grlom u pet pasmina, a najbolju kolekciju kunića imao je gospodin Joško Bukovac iz Dugog Sela. Nadajući se da će ova

Ovnoliki kunić na izložbi u Bjelovaru

Belgijski orijaš, sivi 0-1

izložba postati tradicionalna, čestitam organizatoru, udrugama iz Bjelovara i apeliram na sve Udruge, članice Hrvatskog saveza da se uključe u ovo natjecanje i doprinesu unapređenju i razvoju kuničarstva u Hrvatskoj sa ciljem organiziranja kuničarskih izložbi kao u zemljama zapadne Europe.

Josip Bertinovec

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

«Slavonija» Donji Miholjac 10. međugradska izložba malih životinja i 12. specijalka King kluba Hrvatske

Članovi King kluba Hrvatske na XII. specijalki u Donjem Miholjcu

U prigradskom naselju Donjem Miholjcu, Sveti Đurđ, Udruga uzgajatelja malih životinja «Slavonija» organizirala je 11. i 12. prosinca 2004. god. svoju 10. međugradsku izložbu malih životinja i u suradnji s King klubom Hrvatske, 12. specijaliziranu izložbu kingova. Na izložbi je bilo izloženo sveukupno 410 golubova, 14 volijera peradi i tek simbolično, zbog ograničenog prostora, kunići i ptice. Glavno obilježje izložbe je bila specijalka kingova na koju su članovi King kluba prijavili 272 kinga u svim kategorijama. Golubove je ocjenjivao, nama dobro poznati mađarski uzgajatelj i sudac za kingove Janko Gabor iz Pećuha, anglosaksonskim (američkim) sistemom ocjenjivanja pred mnogobrojnim gledateljstvom, često popraćeno aplauzom uzgajatelja kao znakom odobravanja zbog majstorski i pomno odabranim pobjednicima

pojedinih kategorija i boja.
Pobjednici (šampioni) pojedinih kategorija bili su:
Bijeli (izloženo 80 komada)
Robert Košak.....1,0 stari
Josip Šimunović.....0,1 stara
Robert Košak.....1,0 mladi
Robert Košak.....0,1 mlada

Plavi (izloženo 83 komada)
Mladen Čižmeškin.....1,0 stari
Josip Šimunović.....0,1 stara
Josip Šimunović.....1,0 mladi
Josip Šimunović.....0,1 mlada

Crno špricani (19 kom)
Stipo Jelić.....0,1 stara
Julijo Toplak.....0,1 mlada

Crni (izloženo 17 komada)
Adam Sović.....1,0 strari
Adam Sović.....0,1 mladi

Kovani (izloženo 16 kom)
Mladen Čižmeškin.....0,1 stara

Crveni (izloženo 14 + 2 žuta)
Božidar Jelen

Dominantno crveni (izloženo 9 kom)
Julijo Toplak

A.O.C. (izloženo 32 kom)
Robert Košak.....1,0

Mađarski sudac Janko Gabor za vrijeme ocjenjivanja

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

Matija Koler.....0,1

Grand šampion je bijeli mladi mužjak Roberta Košaka.

Najljepša ženka je mlada plava ženka Josipa Šimunovića.

Kolekcije - mladi golubovi: redoslijed

- 1.Robert Košak...bijeli.....575 bodova
- 2.Roberto Basiaco ...bijeli....574 boda
- 3.Robert Košak....A:O:C:....574 bodova
- 4.Josip Šimunović...bijeli....570 bodova
- 5.Josip Šimunovi....plavi....569 bodova
- 6.Josip Šimunović...plavi...569 bodova
- 7.Josip Šimunović...plavi...568 bodova
- 8.Adam Sović.....crni.....565 bodova
- 9.Josip Šimunović....bijeli...565 bodova
- 10.Josip Šimunović.bijeli...565 bodova
- 11.Matija Boljevčan...rican...63 boda
- 12.Mladen Čižmešinkin plavi561 bod
- 13.Ivica Medić....A:O:C...559 bodova
- 14.Ivica Grgić....plavi.....555 bodova

Majstor uzgoja za 2004. godinu je Robert Košak.

Josip Šimunović

Robert Košak tajnik, Janko Gabor sudac i Josip Šimunović predsjednik King kluba Hrvatske

Pogled na izložbenu dvoranu

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

"SLAVONIJADA"

Slavonski doručak na 13. državnoj izložbi malih životinja
Zagreb 28. studeni 2004. god.

Tmurno, maglovito jutro nije smetalo ljubiteljima malih životinja da krenu na put, k 13. nacionalnoj izložbi u Zagreb. Bila je to smotra Hrvatskog saveza udruga uzgajatelja malih životinja Lijepi naše. Tog nedjeljnog jutra iz svih Hrvatskih krajeva i gradova pristizali su izlagači, a i oni drugi koji vole golubove, kuniće, perad i ptice, na Zagrebački velesajam. Neki radoznali, drugi pak znatiželjni kakove su rezultate postigli, izlažući svoje ljubimce koje su uzgojili u 2004. godini. Bilo je i onih koji su pored svekolike izložbene draži, došli da sretnu prijatelja, da sa njime popričaju, općenito o svemu. I tako ušavši u izložbenu dvoranu susrećem dva stara, dobra prijatelja, Boška i Zvonka s kojima se u prolazu pozdravim. Izmjenivši nekoliko riječi s obojicom, oni mi rekoše: "Nemamo puno vremena jer smo obećali domaćinu točno u 10 sati za sve koji najdu poslužiti Slavonski doručak, kojeg smo pripremili". Oni krenuše u pripremu istog, ne zaboravivši pozvati i mene da im se pridružim malo kasnije.

Nije im trebalo puno vremena za to jer sve je već bilo napravljeno u Belišću i Čepinu, a gozba samo što nije počela. Našlo se je tu na stolu tlačenicem, krvavice, čvaraka, luka, ljute paprike, sol i kruha, a i slavonska rakija nije izostala. Dečki su bili spremni za "Slavonski show", ali publike nije bilo, misleći da će ponuđeno naplačivati. No, malo po malo, sramežljivo i prvi gosti se primiču stolu na poziv Zvonka "prijatelji dodite sve je gratis".

Svi koji su kušali tog momenta, čvarke iz korita, izrazili su riječi

Boškom Beram u svome elementu na XIII. državnoj izložbi u Zagrebu

Zvonko Sušenka i Boško Beram imali su pune ruke posla

zahvale, a vidjelo se je po izrazu lica da su ljudi bili impresionirani ponuđenim. Kako nebi i bili kad je korito od 25 litara bilo napunjeno do vrha. Svatko je kušao svega po malo i na kraju sve to zalio slavonskom rakijom. Ubrzo zatim vidjevši gužvu u kutu dvorane, počelo je pristizati sve više znatiželjnika koji se priključiše ostalima. Ljudi su uživali

kušajući domaće slavonske specijalitete, a Boško i Zvonko neumorno ih narezuju. Ne da su samo narezivali, već su i posluživali goste sa svime i još s ponekim popričali

Branko Lončar

GOLUB U HRVATSKOJ KROZ POVIJEST

Golub je postao jedna od prvih domaćih životinja koju je čovjek pripitomio. Ubrzo zatim dobiva i religijski značaj jer ga pojedini narodi prihvataju kao svetu pticu, odnosno glasnika koji donosi poruke od Boga. Kasnije i u Kršćanstvu golub dobiva značajno mjesto. Vatikanski koncil 325. godine proglašava bijelog goluba simbolom Duha svetoga.

Dokaz velikom značenju koje je golub imao u prošlosti su mnoge figure koje predstavljaju goluba, a pronašli su ih arheolozi na Bliskom Istoku i u zemljama Mediterana. Ti nalazi se čuvaju u muzejima i predstavljaju dio kulturne baštine čovječanstva. Takvih nalaza ima i u Hrvatskoj.

Vukovarska golubica

Najpoznatija figura koja predstavlja goluba, nađena u Hrvatskoj je vučedolska golubica, iskopana 1938. godine, sjeverno od Vukovara, uz Dunav, čuvenom arheološkom nalazištu Vučedol Gradac.

Vučedolska kultura je trajala od 3000. do 2200. godine prije Krista, a ponikla je na prostoru istočne Slavonije u vrijeme kada u Mezopotamiji dolazi do pojave pisma. Ova je stara europska kultura dostigla svoj vrhunac moći i rasprostiranja gotovo po čitavoj istočnoj i srednjoj Europi u razdoblju neolitskih kultura zapadne Europe.

Figura golubice je izuzetan primjer umjetničkog stvaranja i religijski simbol povezan sa kulturom velike Majke. Nastala je između 2800. i 2500. godine prije Krista i postala pojam stila, kulture i vremena u osvitu europske civilizacije.

Vukovarska golubica je

Vukovarska golubica

kultna posuda izrađena od pečene gline, visine 19,5 cm. Na vratu je krase tri urezana znaka dvojne sjekire i ogrlica kao bogate šare na krilima i prsim. Vrlo značajan ukras koji ima je kukma na zatiljku glave. Ova obilježja nam govore da ova figura predstavlja domaću pasminu golubova koja se tada uzgaja. Poznato je da divlji golubovi nemaju kukmu niti šare po tijelu.

Vukovarska golubica sa svojih 4500 godina, najstarija je figura goluba do sada pronađena u Evropi, a druga po starosti u svijetu, odmah nakon goluba iz Mezopotamije iz petog milenija prije Krista. Ovaj podatak domaći arheolozi nisu zabilježili. Ovo je vrlo značajan dokaz da je europsko golubarstvo mnogo starije nego što se do sada pretpostavljalo.

U zadnje vrijeme javljaju se pretpostavke da ova figura možda predstavlja jarebicu. Tvrdim da to nije točno jer iz toga vremena, a i kasnije, nije pronađena ni jedna figura jarebice, a jarebica u povijesti nije imala nikakvo simboličko značenje.

Za pozdraviti je što turističke i druge udruge u Hrvatskoj, kao i hrvatska veleposlanstva u inozemstvu, koriste kopiju ove golubice u promidžbene svrhe. Obzirom da je Vukovar veoma poznat svuda u svijetu, predlažem da taj suvenir nosi naziv «Vukovarska golubica».

Golub sa Batine

Vukovarska golubica potakla me je na pretpostavku da sličnih figura goluba vjerojatno ima još, pa sam počeo vršiti pretrage po muzejima. Ugodno sam se iznenadio kada sam, već na prvom koraku, u muzeju u Somboru, našao vrlo interesantnu figuru goluba iskopanu u starom arheološkom nalazištu, na brdu Batina, koje se izdiže uz desnu obalu Dunava u Baranji u Hrvatskoj.

Batinског goluba je još 1902. godine Bela Lefler predao muzeju u Somboru gdje se i danas čuva. Visine je 10,5 cm, izrađena je od pečene gline, sivo grafitne boje, a ukrašena je sa ornamentikom u obliku pruga.

• JESTE LI ZNALI • JESTE LI ZNALI •

Posebno je interesantna bila namjena ove figure goluba. Obzirom da joj je unutrašnjost šuplja u kojoj se nalazi kuglica koja zvečka, arheolozi su zaključili da je služila kao dječja zvečka.

Starost i ovog goluba je impozantna, potječe iz desetog stoljeća prije Krista. To razdoblje je poznato kao Hallstattска kultura. U to vrijeme su u Baranji živjeli Iliri koji su njegovali kult goluba kao svete ptice. Obzirom na bliskost lokacije na kojoj je pronađena vukovarska golubica i vremensku distancu od 1500 godina, očigledno je da su različite kulture, sve to vrijeme, pa i kasnije posebno štovali goluba.

Golub sa Visa

Dalja istraživanja nisu ostala bez rezultata. U zavičajnom muzeju u Visu, pronašao sam figuru goluba bijele boje, od pečene gline, dužine 15,7 cm. Goluba na prsima krasi stilizirani cvijet.

Figura je vrlo dobro očuvana, a pronađena je na otoku Visu u nekropoli Martvilo koja potječe iz 4. stoljeća prije Krista, u kojoj je pronađeno više različitih predmeta. Procjena arheologa je da je viški golub nastao u trećem stoljeću prije Krista.

U to vrijeme na otoku Visu živjeli su Iliri koji su štovali boginju Afroditu i njegovali kult goluba kao svete ptice.

Očigledno je da gore opisane figure golubova imaju dosta toga zajedničkoga. Hrvatska je puna dragocjenih arheoloških lokaliteta i sigurno ima još ovakvih nalaza. Pozivam mlađe kolege da nastave istraživanja koja će, siguran sam, dati još interesantnih nalaza. Rado ću dati upute za ovakvo djelovanje.

O ovim nalazima pisao sam u

Batinjska golubica

poznatim golubarskim časopisima u svijetu, što je pobudilo interes stručnih krugova. Sada se već tiskaju knjige u inozemstvu u kojima se navode ovi nalazi.

O značaju i utjecaju ovih saznanja na suvremeno golubarstvo u Hrvatskoj biti će riječi u narednom broju.

Josip Pekanović

Viški golub od terakote iz zavičajnog muzeja u Visu

XXVII. EUROPSKA IZLOŽBA U PRAGU

Izvrsna prezentacija hrvatskog uzgoja

J. Šimunović (HR), L. Kovac (H), S. Pettenuzzo (I) i R. Košak (HR)
vlasnici šampionskih kingova na europskoj izložbi

Hrvatski savez udruga uzgajatelja malih životinja, od vremena svog osamostaljenja, treći puta je na jednoj Europskoj izložbi malih životinja i ponovno se dostoјno predstavio europskim uzgajateljima, čak što više, izvrsno! Malo je zemalja koje su tako malim brojem eksponata postigli takove rezultate. Iza nas su ostale mnoge ugledne članice Europskog saveza. Da podsjetimo na neke statističke podatke. Na izložbi je sudjelovalo devetnaest zemalja (Belgija, BiH, Češka, Danska, Francuska, Nizozemska, Hrvatska, Italija, Luxemburg, Mađarska, Njemačka, Poljska, Austrija, Rusija, Slovačka, Slovenija, Srbija i Crna Gora, Švedska, i Švicarska). Bilo je izloženo 14 114 životinja, od toga 5 358 kunića, 5340 golubova, 3168 peradi i 248 zamoraca.

Hrvatski izlagači predstavili su se sa 102 goluba, 16 peradi i 8 kunića. I sa tako malim brojem ostvarili izvrstan uspjeh, gotovo nevjerojatan u toj konkurenčiji. Osvojili smo jednu titulu

-Europski šampion (97 bodova)

1. Robert Košak s bijelim kingom
2. Josip Šimunović s plavim kingom
3. Darko Glumac s žutim perikerom
4. Mijo Holbak s crvenim engleskim gušanom

-Čestna cena Ehrenpreis (96 bodova)

1. Mijo Holbak s crvenim engleskim gušanom
2. Milivoj Galeković sa sisačkim prevratačem
3. Vladimir Pavin s bijelim perikerom
4. Robert Košak s bijelim kingom
5. Robert Košak s bijelim kingom
6. Josip Šimunović s bijelim kingom
7. Josip Šimunović s plavim kingom
8. Josip Šimunović s plavim kingom
9. Darko Glumac s žutim perikerom
10. Duro Golubić s crvenom hrvaticom

-Europski majstor (381 bod)

1. Robert Košak s kingovima

Predsjednik Europskog saveza gosp. Urs Freiburghaus otvara XXVII. europsku izložbu. Pored njega su ministar poljoprivrede i predsjednik saveza Jaroslav Kratofil

**-poseban pehar i medalja
Europskog saveza**

Darko Glumac za žutog perikera
najljepši strukturni golub

-novčana nagrada (10 Eura)

Mijo Holbak za crvenog
engleskog gušana

Impozantni su to rezultati. Bravo momci. Tako se prezentira hrvatski uzgoj. Na kraju treba kazati da je na ovoj europskoj izložbi prvi puta bila i predstavljena posavska kukmasta kokoš, nedavno priznata od Hrvatskog saveza i da su je zajedno ocjenili najveći autoriteti peradarstva u Europi, gosp. Urs Lochman, Van Oers Franz, Dietmar Kleditsch te Žuffa Peter. Pored posavske kukmaste kokoši hrvatski izlagači su predstavili i hrvaticu, hrvatskog velikog bijelo opaljenog kunića, dalmatinsku zimovku, međimursku lastavicu i sisačke prevrtače. Da sve ne bude sjajno, pobrinuli su se uzgajatelji zagrebačkog i brodskog prevrtača, koji, nakon ogromnog uloženog truda Hrvatskog saveza na priznanju ovih naših pasmina od strane Europskog saveza, uopće nisu bili izloženi, a i sisački su bili izloženi tek simbolično. Šteta.

Nadajmo se da će se to promijeniti već na slijedećoj Europskoj izložbi 20006. godine u Leipzigu. Za to se već sada treba pripremati, jer to će biti najveća ikad održana izložba na svijetu. Nadmašiti će brojku od sto tisuća životinja. Hrvatski savez će sigurno i tamo biti dostojno predstavljen.

Vladimir Pavin

V. Pavin za vrijeme ocjenjivanja na europskoj izložbi u Pragu

J. Šimunović na europskoj izložbi u Pragu

Posavska kukmasta kokoš na europskoj izložbi

Pjeto posavske kukmaste kokoši na europskoj izložbi

Hrvatica (pjeto) na europskoj izložbi

Koka posavske kukmaste kokoši ocjenjana vrlo dobrom ocjenom od strane eminentnih sudaca

Brnski gušan crveni (HR)

HRVATI NA EUROPSKOM TRONU
XII. EUROPSKA IZLOŽBA ENGLESKIH GUŠANA
Nitra 4 i 5 prosinac 2004.

Članovi kluba uzgajivača engleskih gušana u Nitri

Miroslav Ključec s primljenom nagradom

Slovački savez uzgajatelja malih životinja je u okviru svoje VIII nacionalne izložbe golubova peradi kunića i ptica, u suradnji sa svojim klubom uzgajatelja engleskih gušana bio organizator XII europske izložbe engleskih gušana. Na izložbi u prekrasnom

Agrokompleksu Nitra, sa svim pratećim sadržajima bilo je izloženo 2 976 golubova, 1 376 peradi, 1 956 kunića i 970 ptica ili ukupno 7 278 životinja. Impozantne su to brojke i govore same za sebe. Vrhunska i besprijeckorna organizacija,

ustvari su priprema za Europsku izložbu 2009. godine u Nitre koja je dodijeljena Slovačkom savezu. I tamo smo bili nazočni, na XII europskoj izložbi engleskih gušana i osvojili, sve, doslovce sve što se moglo osvojiti. Veliki uspjeh hrvatskih izlagača engleskih velikih gušana samo je potvrdio primat Hrvata u uzgoju engleskih gušana u svijetu. Ali krenimo redom. Na izložbi je bilo izloženo 756 engleskih gušana iz šest europskih zemalja (Njemačke, Austrije, Češke, Slovačke, Mađarske i Hrvatske), a naši izlagači koji su tamo predstavili 160 engleskih gušana, osvojili su preko 50% svih nagrada.

Europski majstor u bijelim

Miroslav Ključec (384 boda)
Virovitica

Europski majstor u plavim

Dane Bakarić (386 bodova)
Bizovac

Europski majstor u fakoima

Zlatko Menges (380 bodova)
Vukovar

Vice europski majstor u plavim

Zlatko Menges
Vukovar

Vice europski majstor u crvenim

Mijo Holbak
Hrače

Europski šampion bijeli 1,0

Miroslav Ključec
Virovitica

Europski šampion crni 1,0

Ivan Mijok
Virovitica

Europski šampion plavi 1,0

Ivica Pintarić
Dekanovec

• HIT VIJESTI • HIT VIJESTI •

Europski šampion plavi 0,1
Miroslav Ključec
Virovitica

Europski šampion crveni 1,0
Mijo Holbak
Hrašće

Europski šampion crveni 0,1
Mijo Holbak
Hrašće

Posebnu medalju predsjednika Europskog saveza, gospodina Ursu Freiburghausa, za apsolutno najveći osvojeni broj bodova u kolekciji, dobio je Dane Bakarić iz Bizovca.

Čestitke našim izlagačima, s nadom da ćemo se i dogodine dostoјno predstaviti europskoj javnosti, jer naš klub je dobio organizaciju slijedeće europske

izložbe engleskih gušana i tu moramo učiniti sve da ta izložba bude dostoјna ovih sjajnih rezultata i da se pokažemo i kao dobri domaćini, organizatori i uzgajatelji. Samo naprijed. Čestitke još jednom.

Vladimir Pavin

Dane Bakarić prima medalju Europskog saveza

Mijo Holbak s crvenim šampionom

Ivan Mijok pored svog crnog šampiona

Dane Bakarić pored pobjedničke plave kolekcije

Miroslav Ključec s bijelom pobjedničkom kolekcijom

Ivica Pintarić pored svog plavog šampiona

Razmnožavanja golubova

Damir Takač sa svom maltezerima

Golub je dvospolna životinja. Među odraslim primjercima razlikujemo mužjake i ženke, golubove i golubice. Kako kod njih sekundarne spolne karakteristike nisu jako izražene, određivanje spola je vrlo teško i nesigurno. O spolovima mlađih golubova možemo biti sigurni kada potpuno odrastu i počnu sa spolnim aktivnostima, odnosno nošenjem jaja.

Kod odraslih golubica nakon potpunog prestanka nošenja često primjećujemo oponašanje spolnih odlika mužjaka (gukanje, povlačenje lepezastog repa po tlu i sparivanje). U prilikama duže odvojenosti tokom zime kod golubica možemo često primjetiti da one formiraju parove, prave gnijezda, prividno se sparivaju i nose jaja. Ovakva lažna gnijezda možemo prepoznati po 4 jaju u gnijezdu.

Parenje golubova

Parenjem nazivamo spolni akt (snošaj) spolno sazrelih primjeraka suprotnog spola, pri čemu sjemena tekućina dospijeva

u kloaku ženke, odnosno putem jajovoda u jajnik. Ovom aktu kod golubova prethodi ljubakanje, dozivanje na gnijezdo i pravljenje gnijezda. Donošenje materijala za pravljenje gnijezda obavljaju i golub i golubica, a često se rečeno prepusta samo mužjaku. Vlati sjena ili slame golub donosi u kljunu. Gnijezdo je često primitivno i slabo sagrađeno. U tim slučajevima uzgajivači podmeću u gnijezdo izvjesnu količinu materijala za gradnju.

Kao rezultat parenja, spermiji koji su stigli u jajnik u jednom ciklusu sazrijevanja oplođuju 2 zrela jajašca. Oplođeno jajašce se odvaja od jajnika i u jajovodu se pretvori u jaje. Od trenutka odvajanja oplođenog jajašca do nešenja jaja obično je potrebno vrijeme oko 41 sat. Prvo jaje ženka snese 9 dana poslije parenja, obično oko 17 sati poslije podne. Drugo oplođeno jajašce se odvaja od jajnika sat-dva poslije snešenja prvog jajeta i dospijeva u gnijezdo drugog dana oko podne.

Vanjski omotač jaja je bijela ljsuka, koja se sastoji od kalcijfosfata, kalcijkarbonata, a sadrži sumpor i željezo. Ispod ljske nalazi se mekana dvoslojna opna, između koje je na tupom dijelu jaja oformljena zračna komora. Unutar dvije opne nalazi se bjelanjak sastavljen od bjelančevina, masti, vode i minerala. Srednji dio zauzima žumanjak sa zametkom. Iz žumanjka prema obojaka kraja provlače se niti u snopovima za fiksiranje, koje omogućavaju zametku da se uvijek okreće prema gore bez obzira na položaj jaja. Težina golubljeg jaja zavisi od tjelesne težine pasmine i iznosi 9-12 grama, dužina je 36-41 milimetar, širina 27-29 milimetara.

Leženje

Nakon polaganja jaja slijedi ležanje na jajima ili izleganje. Trajanje može varirati između 15 i 20 dana. Vlažno i hladnije vrijeme usporavaju razvijanje zametka.

Golub i golubica smjenjuju se u ležanju na jajima i obično golub leži od 10-15 sati, a golubica sve ostalo vrijeme. Nakon 4-5 dana ležanja na jajima pod lampom se jasno može primijetiti razvijanje zametka sa spletom krvnih žilica. Poslije 5-10 dana ljska jajeta poprima plavičastu nijansu. U slučaju da jaje nije oplođeno ljska jajeta ostaje svijetla i prelazi u ružičasto bijelu boju. Mladi golubovi izleženi 14. dana još uginu, ali 15-todnevne mlade golubove golubica redovno hrani i njeguje. Ako se mladi golubovi ne izlegu nakon 17-18 dana od dana snešenja drugog jajeta, leženje golubova se nastavlja sve do 22 dana, a nastavlja se stvaranje golubijeg mljeka kod roditelja.

Zadnjeg dana izleganja, još neizleženi mladi golub, sa izraslinom gornjeg kljuna, razbijanjem ljske jajeta pravi kružni rez, tako da se jaje raspada na jedan manji tupasti i jedan veći šiljasti dio, a mladi golub se «izleže» iz jajeta.

Ponekad se događa, da se mladi golubovi ne izlegu u propisanom vremenu, ili ne otvore jaje, ili samo isključuju manji otvor, pa se izlegu sa zakašnjenjem od nekoliko dana. Na taj način izleženi mladi golub nakon 1-2 dana dolaženja na svije, ugne.

Uzrok gušenja mladog goluba ili lošem leženju ima nekoliko razloga. Debela ljska jaja, prekid u grijanju za vrijeme ležanja, opadanje vlažnosti, itd. Imo slučajeva, kada se izlegu

• GOLUBARSTVO • GOLUBARSTVO •

mladi golubovi, muško-žensko, a i takvih primjera da se legu samo muški ili samo ženski primjeri.

Iz jaja upravo izleženi čak i potpuno zdravi golubovi su nespretni, oči su im zatvorene, gnijezdo dugo vremena neće moći napustiti. Do potpune operjanosti, odnosno napuštanja gnijezda, roditelji ih naizmjenično hrane, griju i njeguju. Do 5 dana poslije leženja roditelji ih hrane sa žućastim sekretom iz svoje volje, tj. golubljim mlijekom. Za vrijeme ležanja na jajima zadeblja se sluznica volje goluba oba spola, zatim dolazi do ljuštenja izumrlog tkiva koji se odvaja od stjenke. Kao rezultat toga u voljci se stvara žućasti sekret, u kome se nalazi bezbroj izumrlih ćelija, masnoća i sluzasta materija. Golublje mlijeko sadrži 64% vode, 13 - 18% bjelančevina, 10 - 12% masti, 4-5%, ugljičnih hidrata, 1-2% minerala i vitamina A i B. Tokom vremena sastav mu se mijenja. Već drugog dana sadržaj vitamina se udvostručuje, 27. dana nakon leženja sluzokoža voljke roditelja dolazi u normalno stanje.

Izletanje, sazrijevanje i životna dob golubova

Nakon dobijanja perja mladi golubovi napuštaju gnijezdo i

«izlete». Za kratko vrijeme nakon izljetanja prelaze u potpunosti na samostalno ishranjivanje, samo ih odaje poneko razbarušeno pero, žućasto paperje i piskutav glas. Potpunu spolnu zrelost dostižu tek nakon 5-6 mjeseci.

Za točno pogađanje životne dobi golubova potrebno je veliko iskustvo. Mladi golubovi se mogu raspoznati po mladom perju, koje je manje sjajno od perja odraslih golubova. Starost odraslih golubova mnogo je teže utvrditi. Obično se kaže, da su vitalni golubovi živahni i imaju potpuno crveni kljun. Također ima vrsta, kod kojih vremenom boja perja izblijedi, a kod nekih potamni.

Zavisno od intenziteta tih promjena možemo donekle približno točno ustanoviti životnu dob goluba.

Dužina života golubova u mnogočemu zavisi od vrste, z d r a v s t v e n o g s t a n j a , njegovanosti i načina ishrane. Životni vijek manje vitalnih golubova je 3-5 godina, a onih vitalnih, dobro njegovanih i zdravih primjeraka i do 15-20 godina. Golubovi visokog doba starosti su mahom neplodni i lako se prepoznaju po naboranim i naprašenim nosnim bradavicama i po plavičasto crvenim i sivkasto crvenim nogama.

Damir Takač

Detalj sa specijalke maltezera u Osijeku

Malo poznate pasmine: Švedski letač

Ovaj golub je srednje veličine sa koso postavljenim tijelom i ispravljenim vratom. Neobično je živahan, ali i bojažljiv. Noge su mu kratke i gačaste i kada stoji noge su mu postavljene u obliku slova X.

Glava mu je kratka i okrugla, oči su mu postavljene u sredini glave. Očni iris je boje bisera, zjenice su okrugle i što su manje to je bolje.

Ima kapu koja je priljubljena uz glavu.

Kljun mu je dugačak i tanak u vrhu, gornji dio je lagano zaobljen i svijetle je boje. Inače kljun nosi malo ukosa prema dolje.

Perje mu je sjajno i čvrsto priljubljeno uz tijelo.

Krila su nešto kraća od repa, a rep je postavljen ukoso i dodiruje lagano tlo.

Uzgaja se u šest osnovnih boja i m n o g o p o d v r s t a . Najrasprostranjeniji su jednobojni kod kojih su podbradak, špicevi krila, gaće i rep bijeli. Ostali dio tijela je u boji (crna, žuta, plava, crvena, vuga) Najljepši po mom ukusu su tigrasti, ali njih je uistinu veoma malo. Kao što je iz imena vidljivo, ova interesantna pasmina je iz

• GOLUBARSTVO • GOLUBARSTVO •

Švedske.

Nedavno je Švedska pošta izdala i poštansku marku sa likom ovog goluba.

Tekst i snimci
Ivica Kovač

Švedski letač

Švedska marka sa švedskim letačem

Malteški golub ili maltezer

To je golub o kojem se vrlo rijetko ili gotovo nikada ne govori. Za većinu uzgajivača taj golub je «tabu tema», kojeg zdušno izbjegavaju uzgajati jer je izuzetno težak za uzgoj, treba dosta upornosti, truda, iskustva, a i znanja za uzgoj ove pasmine golubova te većina mlađih uzgajivača «zaobilazi» ovu pasminu.

Ovim svojim člankom bih htio skrenuti svim mlađim ili budućim uzgajivačima ove pasmine na neke osnovne činjenice u uzgoju. U članku «Na tragu maltezera», Edmund Zurth je također kroz povijesni razvoj ove pasmine želio prikazati povijesni razvoj i način nastajanja današnjeg goluba maltezera.

Ranija literatura je otkrila velikog livornskog goluba 1765. godine, a 1858. Džon Iton je opisao crtež Dina Volstelholma kao autentični crtež golubova maltezera. U

Maltezer plavokovani
Damira Takača iz Osijeka

berlinskim golubarskim novinama Dr.Kert je ponudio veoma sličnu verziju svog maltezera, a 1879. godine Levis Wright je u praktičnom uzgoju golubova dao verziju leghorn runt. Njemac Fridrich Trefz je preveo riječ leghorn 1880.godine kao žuti strohut (kruti šešir u prijevodu). Udruga uzgajivača iz München je preuzela pravo prijevoda (objašnjenja) od odgovarajuće firme Peter Galpin iz Londona.

Leghorn runt i livornski veliki golub su u stvari jedan te isti golub. Ali ni slučajno se ne smije pomisliti da su oni nekad izgledali kao današnji malterzeri. Mnoga križanja su se dogodila u periodu između 1800. i 1900. godine i svaki uzgajivač je ima svoju viziju izgleda ove pasmine golubova. Razmjena raznih vrsta ove pasmine golubova bila je uobičajena praksa. Ljudi su

• GOLUBARSTVO • GOLUBARSTVO •

Bijeli maltezer
Damira Takača iz Osijeka

jednostavno dolazili na tržnicu golubova, i golubove koji su nazivali maltezerima zamjenjivali jedne za druge.

U sjevernom dijelu Italije, u oblasti Parma, koja je prvobitno bila Španjolska, a potom Austrijska kolonija, živjela je obitelj po imenu Farmeze. Žene iz ove obitelji su se veoma divile bijelim golubovima srednje veličine poznate pod imenom «Duces». Ovo francusko ime pripisivalo se plemenitoj pasmini golubova, što je puno značilo u dalnjem usavršavanju ove pasmine golubova, mada ovaj golub čija je prošlost ovdje počela, u povijest golubarstva ulazi bez svog imena i identiteta.

U posljednjoj četvrtini 19. stoljeća s pojmom fotografije postaje vidljiva dokumentacija razvoja ove pasmine golubova. Tako se vidi da je pramaltezer križan s rimskim golubom. Takav novi maltezer zadnji dio tijela naslijedio je od pramaltezera.

Uzgajivači bijelog maltezera su smatrali da je to veoma važno za daljnji razvoj pasmine i to baš ta sličnost od prije stotinu godina. Jedan mali plus na fantaziju, a minus na cjelokupnom utisku ali to je ipak bio početak. Tako su uzgajivači usavršili pasminu nadalje na temelju pramaltezera. Skoro stotinu godina stoje opisi kao izrazi želja, izgleda goluba u sadašnjosti.

Od 1900. godine javlja se ideja o odabiranju i klasiranju maltezera radi dobivanja vrhunskih primjeraka. U odnosu na maltezere, sve druge pasmine su izgleda lakše, manje vrijedne pasmine golubova. Uzgajivači maltezera su isticali rasnost i komplikiranost uzgoja svojih ljubimaca i u tome čak i preterivali.

S vremenom se došlo na ideju da se poboljšanje pasminskih osobina maltezera pokuša postići parenjem s nekom drugom pasminom golubova. Do 1914. godine loše osobine kod maltezera nisu isticane, nego samo dobre. Početkom 20. stoljeća se počelo sa selekcijom. Tada se pojavila fotografija u njemačkim golubarskim novinama jedne crvene ženke koju je uzgojio B. Vos Enšede 1930. godine, a koja je svojim pasminskim osobinama, odskakala od svih dotađ uzgojenih maltezera. Ona je križana s drugim pasminama golubova i odmah se od oka mogao primijetiti napredak u tipu na koje je ukazao Rihard Pufal.

Šezdesetih godina došlo je do povećanja skeleta goluba. Svaki novi golub nastajao je kroz promjene i dobivao različite odlike koje se nisu mogle zadržati i sa sigurnošću prenijeti na potomstvo. Uzgajivači bijelog «ducesa» nisu mogli ni zamisliti da će proći stotinu godina da bi se promijenile rasne osobine

golubova.

Kod današnjeg maltezera zbog pasminske osobine dugih nogu obavezne su «dadilje». Poznato je da maltezeri zbog masivnih i dugih tj. visokih nogu ne mogu ležati na jajima, iako bez problema kasnije othranjuju mlade golubove. Zbog ovog pasminskog nedostatka za leženje maltezera moraju se koristiti golubovi «dadilje».

Najčešće se koriste golubovi listonoše ili čirke, a mogu i neke druge pasmine iz grupe kokošastih golubova, a potrebno je na svaki par maltezera imati do 3 para «dadilja». Takav odnos je neophodan, a pogotovo jer se većina uzgajivača opredjeljuje za metodu ubrzanog ciklusa rasploda. U praksi to izgleda ovako: parenje u oba jata počinje obično tijekom mjeseca veljače. Dadilje se slobodno sparaju i formiraju gnijezda dok maltezere parimo odabirom parova. Uobičajeno se odabrani mužjak pari sa dvije ženke u relativno kratkom vremenskom periodu. Kada prva ženka snese jaja, uzgajivač ih stavlja pod dadilje na ležanje, a ženku uklanja od mužjaka. Već nakon nekoliko dana mužjak će bit spreman prihvati drugu ženku. Zamjena ženki je vrlo osjetljiv posao pa to treba učiniti vrlo oprezno. U pravilu mužjak je neće prihvati ako se pare pod prisilom na malom prostoru. Puno su veće šanse ako se odabrani par odvoji u veći boks i prostranu volijeru. Tijekom perioda parenja svaki se mužjak triput sparuje na ovaj način. Dvije generacije mlađih dadilje izlegu i othrane do kraja, a u odgajanje treće se uključuju i roditelji. Dakle, dadilje ih izlegu i hrane prvi pet dana, a zatim se podmeću pod maltezere. Mladi su tada već ojačali pa ne postoji opasnost da ih maltezeri onako trapavi, zbog visokih nogu

• GOLUBARSTVO • GOLUBARSTVO •

zgnječe. Ovakvim načinom othranjivanja bar jednog legla mladi golubova godišnje biti će sačuvan roditeljski instinkt u jatu maltezera. Ubrzanim se rasplodom othrani dvostruko veći broj mlađih maltezera godišnje, ali to u konačnici nije jedini cilj, već se ovakvim načinom pruža mogućnost stalnog nadzora genetskih osobina mužjaka, pa se relativno brzo i lako može naći idealna ženka za mužjaka, a koji će davati odlične mlađe sa što boljim pasminskim odlikama te takove parove uvrštavati u pasminski uzgoj.

Naravno, ovakav način uzgoja podrazumijeva da uzgajivač mora za svaki par i izleženo mlađe voditi precizne evidencije i rodovnice te na ovakav način planira daljnje križanje golubova.

Do dobrih rezultata se dolazi u znatno kraćem roku nego kad bi se golubovi spontano i samostalno parili. Period parenja maltezera tijekom godine treba održavati u vremenu od polovice veljače do kraja lipnja, tada je potrebno raspariti golube, odvojiti mužjake od ženki, pripremati ih planski za iduću sezonu parenja. Golubarnik u jesen je potrebno malo preuređiti (krečenje, manji popravci, generalno čišćenje i dezinfekcija prostora), a u kojem će golubovi mirovati tijekom zimskog perioda.

Niske temperature i relativni nedostatak svjetlosti na prirodan način uvode golubove u period mirovanja. Također se i način prehrane i izbor žitarica mora prilagoditi periodu mirovanja,

odnosno periodu pripreme za parenje golubova, a što je bitan čimbenik, uz veterinarsku pripremu (period cijepljenja i održavanja kondicije i zdravstvene njege) za dobru i kvalitetnu sezonu leženja golubova.

Golub maltezer je golub «elegancije i ljepote», a nadam se da se je i većina uzgajivača uvjerila u isto na 4. specijalnoj izložbi golubova maltezera koja je održana u sklopu izložbe malih životinja u Osijeku od 7. - 9. siječnja 2005. i vjerujem da će se ubuduće povećati broj mlađih uzgajivača ove pasmine golubova.

Damir Takač

Osvrt na priznavanje zagrebačkog prevrtača

U više navrata naš bilten pisao je o izlagačima koji su doprinijeli priznavanju ove naše pasmine golubova.

Zelim vas podsjetiti da su na 25. Europskoj izložbi u Brnu koja je održana 20. do 22. studenog 1998. godine zagrebačke prevrtače izlagali dvojica uzgajivača iz Zagreba. Gospodin Dario Zdelarec izložio je 10 golubova u više boja, a gosp. Mladen Vuksan 8 golubova u bijeloj boji. Crveni golub Darija Zdelarca pod brojem 11008 osvojio je počasnu nagradu s 95 bodova, a bijeli golub Mladena Vuksana pod brojem 11014 osvojio je također počasnu nagradu.

Za one koji to nisu znali, njihova je malenkost također doprinijela priznavanju zagrebačkog prevrtača

Zagrebački prevrtači na europskoj izložbi u Brnu 1998. god.

Ivan Marinov

LET PREVRTAČA NA KAVEZ

Tijekom ljeta ove godine na prezentaciji u Virovitici prvi put sam vidio let prvrtača sa spuštanjem u pokretni kavez. Pošto mi se viđeno svidjelo odlučio sam da i ja pokušam isto, iako nisam tada bio u potpunosti upoznat sa načinom pripreme i treninga golubova za to. Pošto nisam u svom golubarniku imao golubove prevrtače koji bi bili adekvatni za let na kavez, nabavio sam nekoliko Birmingenskih rolera i to golubova starih 2-3 godine, dok sam za dropere izdvojio svoje mlade Zagrebačke prevrtače bijele boje i to stare oko 2 mjeseca.

Znao sam, da će tako stare golubove biti teže naučiti „zadatak“ nego mlade, ali sam ipak pokušao. Napravio sam kavez i na osnovi onoga što sam čuo o načinu treninga, te vlastitim nahođenjem krenuo sa treningom dropera i letača. Mladi Zagrebački prevrtači su u osnovi za oko 10 dana savladali traženo od njih, dok su letači savladali „zadatak“ za oko 15 dana i to samo u mom dvorištu. Naime

Birmingenski prevrtači na letjelici

odlaskom na neku drugu lokaciju u okolini i to do 3-4 km. Birmingenci su se vraćali kući i tu na krovu čekali kavez, pa se tek onda spuštali na njega i ulazili. Možda je tome razlog što sam nabavljenе letače prvo stavio u svoj golubarnik i puštao ih da lete, da se nauče na novo dvorište. Nakon 4-5 pokušaja Birmingenci su ipak savladali traženo i ostali na mjestu gdje je postavljen

kavez. Kad su to jednom savladali više nije bilo problema sa spuštanjem na kavez bez obzira gdje se on nalazio. Međutim, unatoč već istreniranom ulasku u kavez imao sam i gubitak jednog Birminganca od 4, s koliko sam letio. Prilikom jednog puštanja gdje nije baš pregledna lokacija (nije čistina), a k tome bilo je vjetrovito i oblačno, jato je otišlo malo podalje od mjesta gdje je bio kavez i jedan se nije vratio. Mislim da je izgubio kavez iz vidokruga i više ga nije mogao pronaći zbog loših vremenskih uvjeta, pa stoga treba izbjegavati puštanje golubova u takovim vremenskim uvjetima i na mjestima gdje kavez nije na preglednom mjestu.

Daljnji treninzi su se odvijali 2-3 puta tjedno, bilo u dvorištu ili negde vani, ovisno o prilikama, dok u dane kad nisu golubovi letjeli hranjeni su u kavezu koji se nalazio u zatvorenom prostoru.

Nabavio sam još Birmingenskih i Turskih prevrtača, koji su također savladali „zadatak“, pa sam tako

Let birmingenskih prevrtača

• GOLUBARSTVO • GOLUBARSTVO •

imao dvije ekipe Birmingenaca po tri goluba i jednu Turskih prevrtača sa četiri goluba, koji su letjeli po ekipama ili svi zajedno. Uvidio sam da je let po ekipama kvalitetniji nego u većoj grupi poradi različitog stila letenja golubova. Golubovi koji se jako prevrču teže prate golubove koji se slabije prevrču, pa tako treba slagati grupe sa golubovima sličnog stila prevrtanja kao i dužine leta.

Tijekom treninga uvidio sam da je za dobar let najvažnija optimalna količina hrane jer ako su golubovi previše gladni ne žele letjeti već se zadržavaju u blizini kaveza, dok u suprotnom slučaju golubovi kraće lete, a nakon leta sjedaju uokolo kaveza i ne žele odmah ući u kavez.

Neznam kako rade drugi uzgajivači koji se bave ovakovim letovima golubova, ali ja sam sada tijekom zime prekinuo s treninzima zbog loših vremenskih uvjeta, ali i poradi velike opasnosti u mom kraju od jastrebova, koji su mi u nekoliko navrata rastjerali golubove te sam i jednog izgubio.

Nadam se da će i kod nas uskoro biti više uzgajivača golubova koji bi se bavili ovakovim treninzima, te da će i u našoj zemlji biti organizirana takmičenja golubova prevrtača.

Zdravko Marinčević

Akrobacije birmingenaca

Ulazak u krletku

• PERADARSTVO • PERADARSTVO •

Zagorsko štajerska ili posavska kukmasta

Ovim člankom želimo ukazati na nepravilna izlaganja Darka Petanjeka u devetom broju Uzgajatelja u kojem je objavljena fotografija gosp. Petanjeka ispod koje je pisalo: «ostatak zagorsko štajerske kokoši pronađen u Posavini», što nije točno. Fotografija je načinjena u dvorištu Josipa Bertinovca, voditelja uzgoja posavske kukmaste kokoši, koja je F-3 generacija dobivena od crvenog pijetla i žute koke i ima izrazito žute noge, tj. žutu boju kože. Ta ista fotografija objavljena je također u Gospodarskom listu na što su uzgajivači posavske kukmaste kokoši negodovali.

Posavska kukmasta kokoš je u pet godina selekcije, 12. rujna 2004. godine priznata kao hrvatska pasmina. Članovi Udruge «Mali uzgajivač» iz Dugog Sela se pitaju čemu služe ovakvi navodi autora spomenute fotografije, koji zbuju predane i vrijedne uzgajivače posavske kukmaste kokoši, stoga objavljujemo ovaj demant kako bi čitatelji znali istinu.

Za udrugu «Mali uzgajivač»
Predsjednik: Josip Brtinovec
Tajnik: Ivan Štaba

Jarebičasta posavska kukmasta kokoš na izložbi u Pragu

Posavske kukmaste kokoši na XXVII. europskoj izložbi u Pragu

Uzgoj Paunova

Plavi paun

Plavi paun se uzgaja u sužanjstvu više od 3000 godina. U Indiji je oduvijek smatran svetom i nepovredivom pticom. Još i danas u blizini mnogih hinduističkih hramova žive brojna jata poludivljih paunova koje njeguju svećenici. Uzgajani su u starom Egiptu i na dvoru kralja Salamona. Predaja kaže da je za prenošenje plavog pauna u Grčku zaslužan Aleksandar Veliki. U zemlje središnje i zapadne Europe paun je stigao iz Italije u 14. stoljeću.

Ako se zadovolje određeni preduvjeti paun se može svuda bez teškoća razmnožavati i dobro podnosi zimu i u sjevernjim krajevima. Za prenoćište bira visoke krošnje drveća gdje u određenim okolnostima mirno pušta da ga zamete snijeg, što mu nimalo ne škodi. Paun voli slobodu i time treba računati svatko tko ga želi uzgajati na svojoj okućnici. Dogodi li se da odleti dalje od prebivališta, zbog svog dugačkog repa slabije je pokretljiv, postaje veliki izazov za lisice i pse latalice.

Za uzgoj paunova stručna literatura ne preporuča volijeru manju od 40 četvornih metara i

visoku 3 do četiri metra. No, takva nastamba može biti samo privremeno rješenje za tek pristigle ptice dok se ne naviknu na novi okoliš i vlasnika. Pojedini uzgajatelji mutacija boje zatvaraju ih da bi izbjegli neželjena križanja. Dok sjede na jajima paunice su prilično osjetljive na uznemiravanje i ako osjete nesigurnost dogodi se da napuste nasad. Stoga uzgajatelji prakticiraju nasadišvanje pod kokoši ili pure, jer su kao kvočke sigurnije i mirnije od prirodnih roditelja, a paunići u njihovu

društву postaju pitomiji. U prvom razdoblju života paunići su dosta osjetljivi na temperaturne promjene. Optimalna temperatura za njihov normalan razvoj trebala bi biti oko 25 stupnjeva celzusa. U dobi od 8 do 10 tjedana oni prolaze kroz fiziološku preobrazbu, tzv. «pupanje» ili «bobanje», slično kao purići i tada iziskuju posebnu pažnju i njegu. Posebno ih treba čuvati od kiše i hladnoće. Kad navrše četiri mjeseca postaju samostalni i otporni poput odraslih ptica i njihov daljnji uzgoj ne zahtijeva nikakvu posebnu skrb. Prijе svega im je prijeko potrebna raznolika prehrana koju jednim dijelom mogu sami pronaći u ovećem zatravljenom voćnjaku ili parku, a i sva njihova ljepota tek u takvom okruženju dolazi do punog izražaja. Postoje još neke bitne pojedinosti vezane uz njegu, hranidbu i možebitnu pojavu bolesti u mladih paunića. Zato zainteresiranim za uzgoj savjetujemo da kontaktiraju iskusne uzgajatelje, jer ne kaže se bez razloga da je iskustvo najbolja literatura. Spomenuti ćemo neke od veterana u uzgoju paunova kod nas: Mirko Bizik iz našičkog

Par zelenih paunova

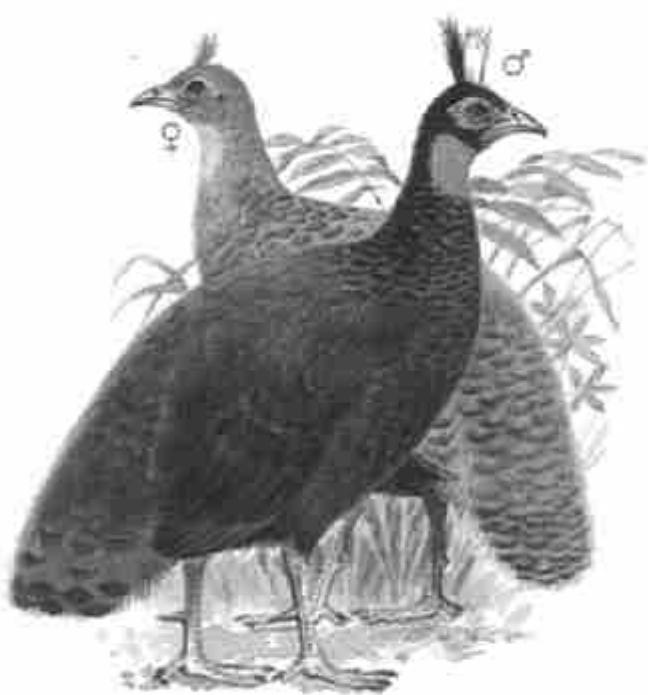
• PERADARSTVO • PERADARSTVO •

Markovca, tel: 031 699 258, Josip Kožuh iz Oroslavljia, tel: 049 285 038, Franjo petek iz Pregrade, tel: 049 376 798, Franjo Turk iz

Zagreba, tel: 01 2341 782, Stjepan Šimunić iz Križevaca, tel: 048 714 875, Branko Maltarić iz Torčeca pokraj Koprivnice, tel:

048 831 279 i Mladen Dokmanović iz Zagreba, tel: 01 3490 477
Darko Petanjek

PAUNOVI ARISTOKRATI MEĐU PTICAMA

Par kongoanskih paunova

Zbog izuzetne ljepote, veličanstvena držanja i relativno lakog pripitomljavanja, plavog ili običnog pauna (*Pavo cristatus*) susrećemo u skoro svim zoološkim vrtovima, a posljednja tri desetljeća sve više i u vrtovima naših uzgajatelja ukrasnih ptica. Na njegovom perju priroda je sjedinila sve nebeske i ovozemaljske boje u jedno remek djelo. Kod ove vrste veoma je izraženo spolno dvoličje. Mužjaci spolno sazrijevaju u trećoj godini života i tada im izrastaju do 1,50 metara dugačka pokrivna repna pera, ukrašena sjajnim pjegama u obliku oka. Legenda kaže da ove «oči» simboliziraju rajske sjeme.

Zavisno od kuta pod kojim svjetlost pada, boje se stalno mijenjaju. Jednolična plava boja sa zlatnim i zelenim odsjajem prisutna je na vratu i prednjem dijelu prsiju. Glava mu je ukrašena kukmom koja je sačinjena od dvadesetak uskih pera sa četkicom na vrhu. Ženke su obojene jednoličnije i bez sjaja. Na glavi, gornjem dijelu vrata i leđima prevladava smeđa boja dok je trbuš bijel. Kukma na glavi ženke je mnogo kraća i tamnija nego kod mužjaka.

Posebno je zanimljiv ritual snubljenja kada mužjak uzdigne dugačko repno perje i raširi ga u veliku lepezu što je popraćeno

oštrim lepršanjem krila i tapkanjem stopala. Ta svadbena igra je najintenzivnija tijekom svibnja i lipnja kada u toj pozici provede i do osam sati. Paun nije nasrtlijiv prema nježnijem spolu, kao što su to npr. pijetlovi s kojima ga zoolozi svrstavaju u obitelj Phasianidae, nego uvijek čeka dobrovoljni pristanak ženke za parenje. Ukoliko ona to ne učini, ritual se ponavlja. Harem se obično sastoji od dvije do pet ženki, za koje mužjak nakon parenja više ne pokazuje zanimanje. One same biraju skrovito mjesto za polaganje jaja. Nose tri do osam mrkožutih jaja i na njima sjede oko 28 dana. Godišnje odgoje jedno leglo. Tijekom srpnja i kolovoza mužjaci odbacuju repno perje, svoj najljepši ures, da bi koncem zime iznova zablistali u punom sjaju.

Plavi paun naseljava Indiju i Sri Lanku, gdje živi u planinskim šumama i nizinskim džunglama. Na planinama južne Indije uspinje se do 2000 metara nadmorske visine. Dok je populacija udomaćenih paunova prilično brojna i stabilna, njihovim divljim srodnicima u Indiji prijeti opasnost od izumiranja. Prema izvješću WPA News – May 2000 (periodično glasilo međunarodne udruge «World Pheasant Association») njihov se broj u proteklih nekoliko godina smanjio za oko devet posto. Razlog je tome sve veća uporaba insekticida i fungicida u poljodjelstvu kojima se tretira sjeme, a paunovi ga iščeprkaju i pojedu.

Pored plavog pauna postoje još dvije, široj javnosti manje poznate, vrste paunova. Zeleni (*Pavo muticus*), o kojemu smo pisali na ovim stranicama u broju 8 (srpanj 2004.), podrijetlom je iz jugoistočne Azije. Taj se paun od svoga plavog indijskog srodnika razlikuje po boji, gradi kukme, veličini i temperamentu.

Kongoanski paun (*Afropavo congensis*) je jedina afrička vrsta pauna, a bio je nepoznat sve do 1936. godine. U te vrste mužjak ima blistavo crno perje, kratak rep i čuperke bijelog ukrasnog perja na tjemenu. Ženka je smeđkasto i zeleno obojena i za razliku od mužjaka mnogo jasnije pokazuje svoje paunovsko podrijetlo. U

avikulturi su prava rijetkost i jedino se antwerpenski zoološki vrt u Nizozemskoj, koji predstavlja glavnu jezgru uzgoja u sužanjstvu, može pohvaliti s dobrim uzgojnim rezultatima.

Tekst i foto:
Darko Petanek

FAZANI

Poštovane čitateljice i čitatelji. Ovo je naš mali jubilej. Iz tiska je izšao i 10. broj našeg i Vašeg «Uzgajatelja» što samo dokazuje opravdanost izlaženja ovog časopisa. Nadamo se da sa zanimanjem pratite članke o fazanima koji redovito izlaze u svakom broju. Ovaj broj «Uzgajatelja» rezerviran je za jednu vrlo zanimljivu i komercijalnu vrstu fazana, a zašto je to tako, vidjeti će te kada budete pročitali sve što napišemo o njima, a radi se o COOPER FAZANU (*Syematicus soemmerringi*)

Cooper fazan

Ova zanimljiva i nadasve lijepa vrsta fazana potječe iz samo jedne zemlje i živi u samo jednom području, a to je Japan. Jedina postojbina je Japan pošto je okružen morem nisu se preselili na druga područja. U Japanu, njihovoj zemlji iz koje su porijeklom svake godine se odstrijeli oko 700 000 tisuća cooper fazana pa možemo kazati da je i komercijalni uzgoj ovog fazana velik. Iako se ova vrsta jako teško leže u zatočeništvu japanci su to riješili sa umjetnom oplodnjom. Mužjaci ovih fazana su jako ratoborni prema ženkama pa ih treba odvajati tokom sezone mirovanja u kavezima.

Unatoč tome što su brojni u Japanu cooper fazani su manje

Cooper fazan mužjak

plodni u kavezima.

Postoji pet podvrsta cooper fazana, a najpoznatiji su «sciatillating», «Ijima», «Scintillana», «Ssijimac» i «Soemmerings». Oni su lijepi ptice i sunce kad obasjava mužjaka sciatillating cooper fazana, kada se šepuri tokom sezone parenja, je spektakularan prizor.

Stanje u staništu

Iako je stanje u prirodnom staništu vrlo dobro, zahvaljujući umjetnoj oplodnji koju vrši zemlja u kojoj žive, izvan Japana gotovo da ih i nema, jer je broj fazana koji žive u Evropi u kavezima zanemariv. Vrlo su teški za uzgoj i kako se teško legu u zatočeništvu.

Volijera za uzgoj

Po preporuci uzgajivača, volijera

bi trebala biti dosta prostrana do 18,5 m kvadratnih, što je vrlo teško izvesti jer treba dosta mjesta za njih. U volijeri bi trebalo biti posadeno dosta raslinja da bi imali gdje se skloniti za vrijeme velikih vrućina. Jedan dio volijere bi trebao biti malo natkriven da se mogu skloniti za vrijeme zime i vjetrova. Ako se osiguraju ti svi uvjeti moguće je da se i dođe do rezultata u uzgoju.

Opći izgled

Cooper fazan je vrlo lijepa ptica. Cijelo tijelo je prošarano bijelim piknjama, rep mu je dovoljno dugačak da mu daje lijep izgled. Smeđa boja repa je prošarana poprečnim bijelim prugama, a cijeli dio početka repa na ledima je bjelkaste boje. Oko očiju je crvena boja.

Hranidba i leženje

Ova vrsta fazana, kao i mnoge

• PERADARSTVO • PERADARSTVO •

Cooper fazan, ženka

druge se hrane standardnom fazanskom hrano m ili mješavinom kukuruza, pšenice, suncokreta, prosa i ostalog sitnog sjemenja.

Leženje Cooper fazana je vrlo nepoznata činjenica jer mali broj uzgajivača ih posjeduje i o njima se malo zna. Po zaključcima nekih, ženka snese 6 do 12 jaja, period inkubacije je oko 25 dana, a mladi se hrane sa starterom za fazane.

Uzgajivač ukrasnih fazana
Zdenko Sušenka

• KUNIČARSTVO • KUNIČARSTVO •

Pasmine i porijeklo kunića

Domaći kunić potječe od divljeg kunića koji je raširen u Australiji, a ima ga kod nas u Podravini i po Kvarnerskim otocima. Divlji kunić živi u zajednici (čoporu) i zadržava se po sušnim i pjeskovitim terenima gdje živi po jamama pod zemljom. Izlazi noću i traži hranu. Zbog «jamskog» života tijelo mu je valjkasto, a uši i noge kraće nego u divljeg zeca. Boja mu je pepeljasta i žuto smeđa, a trbuš sivo bijel. Slabiji je trkač od zeca na nezaštićenom terenu pa je lak plijen grabežljivcima. Po plodnosti divlji se kunić ubraja u najplodnije sisavce. Ženke daju godišnje šest do sedam legala sa po sedam do osam mладunaca. Mladunci su vrlo nespretni i mnogi stradavaju od grabežljivaca jer se uplaše i stisnu uz zemlju i ne bježe. Pored brojnih neprijatelja radi velike plodnosti i otpornosti prema

bolestima stalno se umnožavaju. Od divljeg kunića razvio se veliki broj raznih pasmina domaćih kunića pa se razlikuju po veličini, obliku tijela, boji i šarama krzna. Razvila su se i fiziološka svojstva (plodnost, sposobnost dojenja, rast mladih itd). Kako su nastajale

pasmine tako su dobivale i razne nazive. Raznolikost naziva nastala su iz raznih pobuda, a često i zbog nepoznavanja pravog podrijetla. Tako na primjer japanski šarac nije podrijetlom iz Japana nego je uzgojen u Francuskoj od domaćeg

Hrvatski veliki bijeloopaljeni kunić

• KUNIĆARSTVO • KUNIĆARSTVO •

Leglo hrvatskih bijeloopaljenih kunića

francuskog i holandskog kunića. Ponekad se istovjetna ili slična pasmina pojavi u više zemalja u različito vrijeme, a nije uvezena. Pojedini kunići često su poznati po različitim imenima. Ipak mnoge pasmine kunića dobine su imena po zemljama u kojima su nastale, a neke su dobine nazive po pokrajinama ili mjestima u kojima su uzgojene. Neke pasmine kunića dobine su nazive prema obliku tijela ili glave (ovnoliki). Upravo veliki broj pasmina i vrsta kunića iziskuje mjere koje bi pojedine pasmine svrstale pod pravo pasminske imo po kojem bi se moglo zaključiti njihovo podrijetlo. Tako su nastali pasminski standardi koji predstavljaju opise idealnog primjerka u kojem se ogleda bit pasmine. Pasminske standarde sastavljuju kuničarske komisije, komisije društava i specijaliziranih klubova za pojedine pasmine. Sve nastale

pasmine teško je razvrstati. U svakoj grupi i podgrupi nalazi se mnogo pasmina različitih boja. Radi sistematskog prikaza najpogodnija je bila izmjena podjela pasmina koje su postojale i koje danas egzistiraju. To su pasmine normalnog krvna sa podgrupama velikih pasmina, srednje velikih, malih i patuljastih kunića, dugodlake i kratkodlake pasmine, a treba dodati i saten i hibridne kuniće.

U podskupinu kunića svrstavaju se kunići čija dužina dlake se kreće između dva i četiri centimetra. Boja krvna im je različita, a prema krupnoći tijela svrstavamo ih u velike, srednje i patuljaste skupine.

U veliku skupinu svrstavamo kuniće čija odrasla grla teže preko pet kilograma, a najčešće je to i više. U tu skupinu spadaju belgijski oriš, bijeli oriš, oriški šarac, ovnoliki kunić. Zbog kasnije zrelosti za rasplod se

uzimaju u dobi od devet mjeseci do godine dana. Ženke u godinu dana daju tri legla. Ti kunići su dosta mirnog temperamenta, ali su osjetljiviji na njegu i smještaj. Srednje velike pasmine (veliki srebrni, hrvatski veliki bijelo opaljeni, velika činčila, engleski ovnoliki, bečki plavi, japanski, hohotski, novozelandski bijeli i crveni, zecoliki, tirinški, havana i bijelo opaljeni). Ti kunići dosežu težinu od tri i pol kilograma. Kunići te skupine rano sazrijevaju i sposobni su za rasplod u dobi od šest mjeseci. Zahtijevaju skroman smještaj. Ženke godišnje daju četiri do šest legala po šest do osam mladunaca, a ponekad i više. Većina tih kunića dobrog je zdravlja, skromnih prohtjeva i velike plodnosti pa su veoma pogodni za uzgoj.

U patuljaste kuniće spadaju mali ovnoliki, mala činčila, rex, mali srebrni, engleski šarac, holandski, opaljeni kunić, kuna, ruski, patuljasti ovnoliki, hermelin i obojeni kunić. Njihov uzgoj nastao je iz sportskih pobuda, pri čemu se išlo u krajnost u smanjenju težine koja doseže i do jedan kilogram.

U dugodlake i kratkodlake pasmine kunića spadaju angora, jamora kunić, lisičasti i rex.

U dugodlake kuniće se ubrajaju kunići čija dlaka prelazi dužinu od četiri do osam centimetara. Kunići svrstan u kratkodlake imaju dužinu dlake petnaest do dvadeset milimetara.

Branko Musić

Smještaj kunića

-nastavak iz prošlog broja

Obično se misli da je smještaj u uzgoju kunića jednostavna stvar. Međutim, neodgovarajući smještaj u većini slučajeva za kunića je patnja i uzrok neuspjeha uzgajatelja. Iako je kunić životinja sa relativno malim prohtjevima, potrebitno mu je osigurati smještaj koji će mu pružiti najpovoljnije uvijete razvoja. Treba voditi računa da se kunići zaštite od propuha i jakog vjetra, vlage, prevelike topline, ali da ima dovoljno svježeg zraka i sunčevog svijetla. Nastamba treba kuniću pružiti dovoljno prostora i udobnosti te da je higijenska i da se lako čisti. Ista treba biti dobro isplanirana, dobro izvedena i ekonomična. Za male pasmine kunića nastamba može biti žičana, dok za velike pasmine (belgijske orijaše i njemačke šarce) najbolja nastamba je s punim podom (drvenim), otraga s rešetkom ispod koje je limena posuda za skupljane izmesta i mokraće. Bočne strane i plafon mogu biti žičani za sve vrste kunića. Nastambe mogu biti jednoredne, a mogu biti na dva ili tri kata.

Veličine kavezova

Visina x dužina x širina
Velike pasmine 60 x 150 x 80 cm
Srednje pasmine 60 x 120 x 60 cm
Male pasmine 60 x 90 x 60 cm

Više kavezova čine jednu cjelinu i tako pokriveni čine jednu nastambu, a iste se mogu postaviti unutar objekta, bez pokrivanja.

Klima u nastambi

Klima je najvažniji čimbenik za stvaranje optimalnih uvjeta uzgoja. Klimu sačinjavaju temperatura i sadržaj vlage u

zraku. Na klimu u nastambi utječe gustoća naseljenosti životinja te količina izmeta i urina, ako se neredovito čisti.

Temperatura u kuničnjaku

Temperatura u kuničnjaku mora biti između 10 i 20 stupnjeva C, dok se kunići najbolje osjećaju pri temperaturi od 14 stupnjeva C. Kunići su osjetljivi na previšoku temperaturu jer im se tada umanjuje apetit, a rasplodnim kunićima poremeti se rasplod zbog jalovih parenja. Preniske temperature opasne su za mlađunce (novorođenčad) zbog čega oni ugibaju. Niske temperature povećavaju utrošak hrane za održavanje tjelesne topline i umanjuju prirast. Prozračivanjem prostorije ima zadataću da dovodi svjež zrak te regulira temperaturu i vlagu. Radi dovođenja svježeg zraka i odvoda plinova (uglični dioksid, amonijak, sumporovodik) zrak se u prostoriji mora kontinuirano izmjenjivati.

Čišćenje i dezinfekcija

Čišćenje i higijena u nastambama za kuniće treba da je na primjerenoj visini. Kavezni se obavezno detaljno čiste svakih 14 dana. Dezinfekcija se obavlja temeljito, a najmanje dva puta godišnje jer se time sprečavaju bolesti. Dezinfekciju treba vršiti i na priboru za čišćenje izosanom G (klor) koji se otopi u vodi.

Posude za napajanje i hranjenje kunića također obavezno dezinficirati. Nakon dezinfekcije posude oprati vodom. Otopinom se poliju podovi i stjenke kavezova. U slučaju pojave bolesti dobro je kavez spaliti let lampom na benzin.

Što treba znati

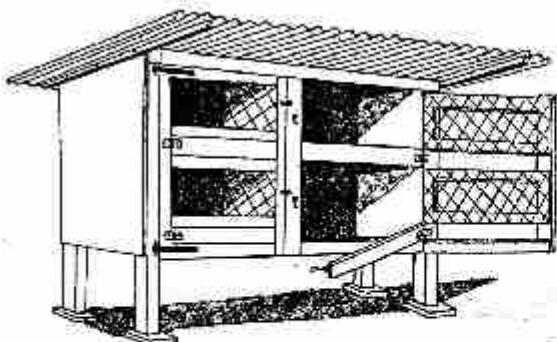
Uzgajivač treba dobro poznavati

ono što je glavno u poslu oko uzgoja kunića. U izvjesnim prilikama mogu se dati pravila i opće upute za uspješan rad, ali uspjeh će zavisiti o tome kao se ona i gdje primjenjuju, jer ista pravila ne mogu biti prikladna za sve sisteme uzgoja i držanja kunića. Uzgajivač treba poznavati svoje životinje, njihove osobine, ponašanje i sklonosti, što im odgovara, a što ne odgovara. Kunići znatno variraju u temperamentu, ali spremno reagiraju na ljubazan postupak. Ako se sa njima postupa mirno i obazrivo, kunići će u većini slučajeva biti mirni i pitomi. Dok su neke pasmine vrlo poslušne, druge su više plašljive, a neke nagnju opakostima i mogu postati agresivne. Na ponašanje životinja može utjecati skučenost prostora, nedostatak vode ili hrane, loša ventilacija, grub postupak i drugi psihički utjecaj. Kad se ulazi u kuničnjak, treba to učiniti taho, uz prethodno upozorenje tihim glasom. Poznati glas uzgajivača upozorava kuniće da se ne preplaše. I druge osobe trebaju tako činiti pri ulasku u kuničnjak. Buka, preglasna djeca, iznenadni ulaz nepoznatih osoba i životinja, obično preplaše kuniće pa oni trče po kavezima i ozljeđuju se, a preplašene ženke uskaču u gnijezda i ozlijede mlađunčad u njima.

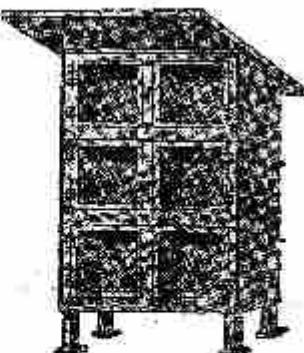
Kućica ili kuničnjak

Smještaj kunića u kućicu, bilo s jednim ili više odjela, svojevremeno je bio jedan od najraširenijih načina držanja kunića. Kućica se postavlja vani na slobodnom prostoru, u sjeni drveća, ili pak unutar koje zgrade. Kućicu treba uvijek staviti na tihom mjestu da bi se izbjeglo

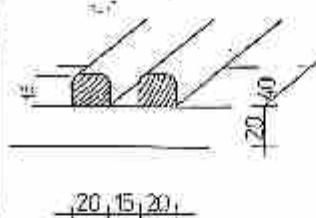
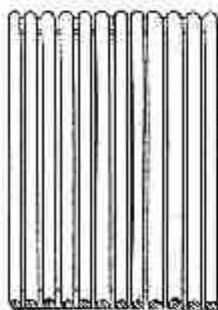
• KUNIĆARSTVO • KUNIĆARSTVO •

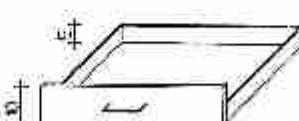
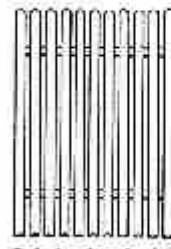
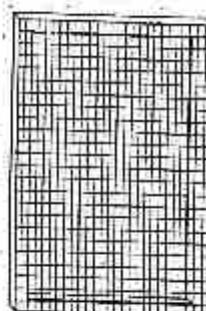
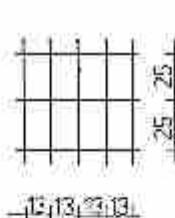
Prijenosna dvokatna kućica s prækonom za sprečavanje ispadanja mladih kunića prilikom otvaranja vrata

Prijenosna trokatna kućica

Rešetkasti pod - lijevo od štavice, desno od žičane mreže (visina u milimetrima)

Rešetkasti pod od žičanih reberica lijevo, i ploča za priljetak desno.

svako uznemiravanje koje može imati loše posljedice za kuniće. Kućica za kuniće treba odgovarati higijenskim uvjetima, da je praktična, udobna i izgledna. Najčešće je građena od drveta. Pri izvedbi kućice treba voditi računa da je izvedena od dobrog materijala, da se može lako

rastaviti i sastaviti, da je pogodna za rad uzgajatelja i za ekonomičnu proizvodnju. Konstrukcija kućice u većini slučajeva sastoji se od drvenog okvira i drvenih oplata za stranice i krov te mrežastih vrata. Kućica se uvijek postavlja tako da su zatvorene strane okrenute u

smjeru prevladavajućih vjetrova kao bi kunići bili što bolje zaštićeni. Pod kućice mora biti podignut od zemlje najmanje 25 cm, a najpovoljnija je udaljenost 45 cm. Međutim, sve to zavisi od toga jeli kućica dvokatna ili trokatna. Radi održavanja čistoće poželjan je rešetkast pod kako bi

• KUNIĆARSTVO • KUNIĆARSTVO •

izmet kunića mogao propadati na prihvratnu ploču ili na zemlju ispod kućice. Za rešetkasti pod najčešće su se upotrebljavale zaobljene drvene letvice široke 2,5 cm, s time da je razmak između njih 1,5 cm. Drvene letvice je dobro premazati lanenim uljem ili nekim drugim zaštitnim sredstvima, kako bi se spriječilo truljenje kao i glodanje. Mogu se uzeti željezne kao i plastične letvice široke 2,5 cm. S razmakom kao i kod drvenih. Kod velikih pasmina kunića preporuča se 2/3 punog poda, a 1/3 rešetkastog od drveta. Rešetkasti žičani pod se ne preporuča jer kunići dobivaju žuljeve na nogama pa time dolazi do neželjenih posljedica kao što su: smetnje kod parenja, dojenje mладunaca, a i životni vijek same životinje se smanjuje. Manje pasmine kao i kunići u tovu za klanje mogu biti na žičanom podu.

Krov kućice se obično izvodi od tankih daščica presvučenih ljepenkama te pokriven crijeponom ili salonit pločama. Najpovoljnije je izvesti dupli krov čiji se

međuprostor ispunji izolacijskim materijalom radi zaštite od zime ili vrućine. Krov mora biti izvučen sa strane i straga 15 i više cm, a s prednje strane kućice i 70 cm, da bi zaštitio donje dijelove kućice od udara kiše, te da pravi djelomično hladovinu i zaštiti samog uzgajatelja dok obavlja poslove oko kuničnjaka. Krov mora biti postavljen koso tako da ima dovoljan nagib za dobro ocjeđivanje.

Vrata kućice izvode se tako da se na drveni okvir nategne žičana mreža (sitno plešivo kvadratična 1cm.) i postaviti ih tako da se otvaraju prema van, a panti moraju biti dovoljno čvrsti kako se vrata ne bi objesila. Otvori, odnosno vrata na pojedinačnim kućicama treba da budu visoka 38-40 cm. i široka 50-60 cm sa time da su podignuta od poda 10 cm. da se sprečava ispadanje mладunaca kad se otvaraju vrata. Kod izvedbe kućice mora se voditi računa i o prostoru koji je kuniću potreban, jer skučenost prostora uzrok je bolestima i uginućima mlađih kunića, kao i slabijem napredovanju. Apsolutni

minimum za kunića je 60 cm. kvadratni prostora. Prema pasminama kunića preporučuju se dimenzije kao u gornjoj tabeli. Neki prave i veće kućice (duže) pa ih kasnije pregrađuju u dva odjела. Isto se tako mogu napraviti dvokatne ili trokatne, tj. sa 4 ili 8 odjela. Za početnika je najbolje da si napravi dvokatnu kućicu da u nju smjesti 3 do 5 ženki i 1 mužjaka. Isti objekt lako je prenijeti s mjesta u željeni položaj ili hladovinu. Više kućica može se staviti van pod zajednički krov, ali se teže prenose i računaju se kao stalni kuničnjak.

Branko Lončar

Orijaški šarac - Riesenschecken

Kunićarstvom se bavim od 1970 godine, dakle već punih 35 godina. Prvi kunići bili su mi činčile, a 1975. god. posjećujem našeg poznatog, danas pokojnog gospodina Josipa Bednjačića, koji me savjetuje da u Dugom Selu osnujemo udrugu kao bi mogli uzgajati i tetovirati čistokrvne kuniće, što smo 1976. god. i učinili. Tada nabavljamo čistokrvna grla belgijskih orijaša iz Slovenije, a 1978. godine uvozim nove kuniće sa izložbe u

Brnu. Nakon desetak godina nabavljam u Mariboru jednu ženku Orijaškog šarca i već tada saznajem da više ne postoje bečki i njemački šarci već su nazivi za te k u n i c e o r i j a š k i š a r c i (Riesenschecken) što je vidljivo već u tadašnjem europskom standardu iz 1977. godine, a i današnji Europski standard iz 2003. godine govori samo o orijaškom šarcu - Risenschecken. Danas je iza mene dvadeset godina uzgoja orijaških šaraca,

čiji je uzgoj veoma zahtijevan, jer je veoma teško uzgajiti kuniće sa dobrim crtežom, ali je upravo to najveći izazov uzgajivačima. Na pisanje ovog članka potakao me članak iz našeg časopisa «Uzgajatelj», kao i podaci o uzgajateljima ovih kunića iz «Adresara Hrvatskog saveza» koji još uvijek orijske šarce nazivaju bečkim ili njemačkim, što je pogrešno i naše uzgajivače dovodi u zabludu, a o čemu bi naši poznati uzgajivači i kunićarski

• KUNIĆARSTVO • KUNIĆARSTVO •

suci posebno trebali voditi računa i naravno morali znati nazive pasmina koje se koriste u europskim standardima i stručnoj terminologiji, naročito ako su ti nazivi standardizirani prije trideset godina.

Josip Bertinovec

Orijaški šarci u izložbenim kavezima

• PTIČARSTVO • PTIČARSTVO •

C I T E S Konvencija o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje flore i faune

Fazani u volijeri

Nimfa u krletki

Radi djelotvornije zaštite ugroženih vrsta, trgovina divljim biljkama i životinjama regulirana je zakonima o zaštiti u obliku međunarodnih sporazuma. Godine 1973. god. U Washingtonu je deset zemalja potpisalo konvenciju o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje flore i faune skraćeno CITES. Do danas je Washingtonsku konvenciju potpisalo čak 161 zemlja. Republika Hrvatska postala je punopravna stranka ove Konvencije u lipnju 2000. god. U Hrvatskoj CITES dopuštenja izdaje Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja, Uprava za zaštitu prirode, Ulica grada Vukovara, 78/III, Zagreb, tel: 01 6106 522 i 6106 539, web stranice: www.mzopu.hr

S obzirom da jedan dio naših uzgajatelja, članova Hrvatskog saveza udruga uzgajatelja malih životinja, posjeduje neke od ugroženih i rijetkih vrsta s popisa CITES-a, u prošlom broju smo dali popis GUŠČARICA, PAUNOVA, FAZANA I S RODNIH PTICA te GOLUBOVA, a u ovom broju evo popisa PAPIGA/Psittaciformes)

Dodatak I

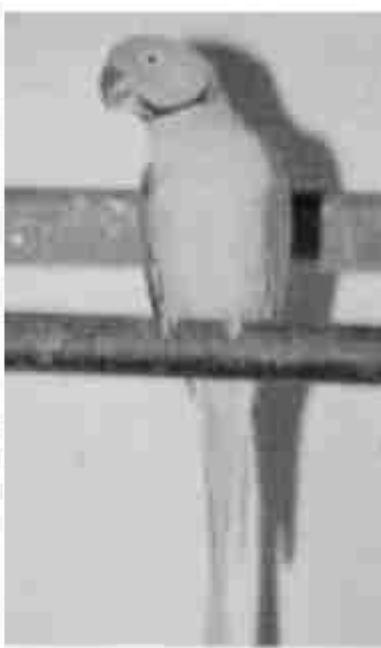
Dominantska amazona (Amazona arausiaca)
Žutoramena amazona (Amazona barbadensis)
Šarenoglava amazona (Amazona brasiliensis)
Plamenka amazona (Amazona guildingii)
Carska amazona (Amazona imperialis)
Kubanska amazona (Amazona leucocephala)
Crvenolica amazona (Amazona

• PTIČARSTVO • PTIČARSTVO •

treba izbjegavati jer postoji mogućnost dobivanja proljeva, što u dužem periodu može izazvati i tragičan ishod.

Primjer mutacije aleksandra

Izvorna boja

Plavi aleksandar

PATAGONAC

Ovu porodicu papiga sačinjavaju tri podvrste i to:

1. *Cyanoliseus Patagonus* Pronašao ga je Vieillot još 1818. godine i opisao ga kao generalno ljubičasto-maslinasto-zelenog papagaja. Glava i vrat su mu prekriveni zelenim perjem s bijelim tragovima na stranama duž grudi koji su odsutni kod nekih primjeraka; centar abdomena i donji dijelovi prsa su jarko crveni, dok je donji dio na kraju, viši dijelovi repa, strane abdomena i ispod repa prevladava žuta boja sa obrisima svjetlo maslinaste. Krajevi krila su florescentno plave, dok je boja krila maslinasto zelena dominantna, sa obrisima smeđeg i plavog perja. Kljun je prilično velik, crn s bijelim prstenom u korijenu. Boja nogu zavisi o

starosti ptice i to, kod mladih sivo-roze s crnim prstenima, a kod starijih, prsteni se gube i noge postaju roze-crvene sa tzv. Crvenim čarapicama u korijenu nogu. Veličina ptice je do 45 cm, a dužina jednog krila je u rasponu od 23-25 cm.

2. *Cyanoliseus Patagonus Andius*-Ovu podvrstu su 1913. godine pronašli i opisali Dabbene i Lillo, a riječ je o tamnijoj varijanti sa tamno smeđim vratom. Gornji dio grudi kod većine ptica nema bijelih tragova, strane abdomena, dio ispod repa i gornji dijelovi su maslinasto zeleni, kod nekih primjeraka sa žutim obrisima, dio oko abdomena je boje manje prošaran tamno maslinastim perjem. Donji dio leđa je prljavo žuto-zelen. Veličina ovih papagaja je oko 45 cm, a dužina

jednog krila je oko 24 cm.

3. *Cyanoliseus Patagonus Byroni* Po rasprostranjenosti boja je vrlo slična podvrsti broj 1, sa obveznim bijelim mrljama na višim dijelovima grudi (krila), a polovina populacije posjeduje i bijele pruge preko sredine grudi. Na stranama abdomena perje je žuto, kao i ispod repa i višim dijelovima grudi bez prisustva maslinastog perja. Centralni dio prsa je narandžasto-crvene. Ova podvrsta je i najveća u pogledu jedinke, tako da je veličina papagaja 50-55 cm, dok je veličina jednog krila čak 25-27 cm. Ovu podvrstu je pronašao i opisao J. E. Gray, 1831. godine.

• PTIČARSTVO • PTIČARSTVO •

pretrej)	haematuropygia)	Psephotus chrysoptrygius)
Plavolica amazona (Amazona rhodocorytha)	Molučki kakadu (Cacatua moluccensis)	Crnokapa pjevajuća papiga (Psephotus dissimilis)
Tukumanska amazona (amazona tucumana)	Modra ili Spixova ara (Cyanopsitta spixii)	Rajska pjevajuća papiga (Psephotus pulcherrimus)
Kestenjastoprsu amazona (Amazona versicolor)	Žutokapa kozica (Cyanoramphus auricebs forbesi)	Mauricijska aleksandra (Psittacula echo)
Ljubičastoprsu amazona (Amazona vinacea)	Crvenočela kozica (Cyanoramphus novaezelendiae cookii)	Crvenouha biserna papiga (Pyrrhura cruentata)
Zelenolica amazona (Amazona virigidenalis)	Papiga smokvarica (Cyclopsitta diophthalma coxeni)	Krupnokljuna jandaja (Rhynchopsitta spp.)
Portorikanska amazona (Amazona vittata)	Plavoprsi lori (Eos histio)	Kakapo (Strigops habroptilus)
Sve vrste plavih ara (rod Anodorhynchus)	Noćna papiga (geopsittacus occidentalis)	Tirkizni lori (Vini ultramarina)
Zelena ara/Ara ambigua)	Narančastotrba travnjačka papiga (Neophema chrysogaster)	
Plavogrla ara (Ara glaucogularis)	Žutolica jandaja (Ongorhynchus icterotis)	
Crvenomodra ara (Ara macao)	Pozemna papiga (pezoporus wallicus)	
Modrokrilna ara (Ara maracana)	Crvenočela papiga (Pionopsitta pileata)	
Vojnička ara (Ara militaris)	Palmin kakadu (Probosciger aterrimus)	
Crvenočela ara (Ara rubrogenys)	Plavetna pjevajuća papiga)	
Zlatna jandaja (Aratinga guarouba)		Nastavlja se.....
Goffinijev kakadu (Cacatua goffini9		
Filipinski kakadu (Cacatua		

Darko Petanjek

MALI ALEKSANDAR

Po rasprostranjenosti od svih vrsta srednjih papagaja, izuzimajući nimfu, mali aleksandar spada u teritorijalno najrasprostranjeniju vrstu papagaja. Njegova prirodna staništa prostiru se kako na afričkom, tako na azijskom kontinentu, pa ih srećemo u centralnoj istočnoj Africi, Egiptu, Omanu, Kuvajtu, Iraku, Iranu, Indiji, Indokini, jugoistočnoj Kini....

Veličina ovih papagaja kreće se od 40-45 cm. Osnovna boja im je zelena sa svjetlijem zelenim grudima i karakterističnim crvenim kljunom. Mužjak se od ženke razlikuje po crveno-crnom okovratnom prstenu kojeg dobiva tek nakon dvije godine starosti kada ova vrsta papiga postaje spolno zrela. Inače, spol mladih

ptica je veoma teško razlikovati jer su skroz identične.

Genetskim putem dobiveno je jako puno različitih mutacija. Kao npr., žuta (lutino), bijela (albino), siva, svijetlo plava, cimetna, pa u posljednje vrijeme plava s bijelom glavom, bijela s plavom glavom i zelenim repom, ovo su neke mutacije koje srećemo u volijerama nekim našim uzbunjivača.

Mali aleksandar je čuvana vrsta iz roda *Psittacula*. Nije pretjerano zahtjevan u pogledu ishrane i prednost je u prilično lakom parenju i odhranjuvanju mlađih. U dosta dubokim dupljama drveća ženka nese 3-5 bijelih jaja i leži na njima 22 dana. Nakon 6 tjedana od izljevanja, mlađi će napustiti gnijezdo, već prilično operjani i oformljeni, sa nešto kraćim

repolom, koji će s vremenom doći punu dužinu. Ostaju s roditeljima još 4-5 tjedana da nauče jesti i da steknu letačko znanje.

Kao kućni ljubimac, mali aleksandar je veoma zahvalan. Radoznao je i inteligentan. Zahvaljujući svom intelektu, uz rad se može postići njegovo oponašanje ljudskog govora čiji fond iznosi nekoliko stotina riječi a znajući da se u svakodnevnom ljudskom govoru koristi oko 800 riječi, onda sami prosudite o kakvom je papagaju riječ!

Hrani se zrnom suncokreta, prosa, svijetlog sjemena, konoplje, kao i kukuruzom kokićarem uz dodatak voća---jabuke, i povrća---maslačak, peršin, što mu predstavlja posebnu poslasticu. Kupus i povrće iz te porodice

• PTIČARSTVO • PTIČARSTVO •

OPIS:

Generalno gledano, patagonci naseljavaju područja južne Argentine, Perua i Čilea, što nesumnjivo pokazuje da je riječ o južnoameričkoj vrsti papagaj. U zimskom periodu migriraju u Urugvaj. Obitavaju na svim tipovima otvorenog stepskog zemljišta, suhih i regija s kaktusima. Česti su posjetiocima obradivih površina pod suncokretom, kukuruzom i kikirikijem, ali i u blizini vodenih tokova čak i do 2000 metara nadmorske visine. Van sezone parenja žive u jatima 8-40 jedinki, ali su primjećena jata s mnogo više papagaja. Parovi se lako primjećuju unutar jata. Oglasavaju se veoma bučno u većim jatima, kako su aktivni i veoma dobri penjači kroz gusto, nisko grmlje, nisu plašljivi pa im je lako prići. Ako se uz nemire dok su u zraku, slijecu na zemlju jako kreštući. U periodu kada se hrane, po jedna ptica uvijek stražari, uz više opreza, i kreštanjem upozorava druge na moguću opasnost. Boja leđnog perja im omogućava savršenu tajnost dok su na tlu. U ranim jutarnjim satima posjećuju na vodene površine radi pića i kupanja, dok se hrane u popodnevnim satima lete na jako velike udaljenosti u potrazi za sjemenom. Najtoplje podnevne sate provode na određenom drvetu koje odaberu, a spavaju na niskom drveću ili u rupama pješčanih litica. U prirodi se hrane raznim sjemenjem, žitaricama, bobicama, kikirikijem, lješnjacima i povrćem, pa su zbog toga najviše izloženi, u Argentini, lovu od strane farmera zbog uništavanja kukuruznih polja i plantaža kikirikija, koje za ovu vrstu papagaja predstavljaju pravu poslasticu. Nažalost, slična sudska sudbina ima je i zagarantirana u

Peruu, s tom razlikom što ih tamošnje stanovništvo ubija zbog ishrane koja je uslovljena nekim religioznim praznikom po kojem ovi papagaji doslovno predstavljaju dio religije, opće gledano, zbog ovoga, vrlo je upitno očuvanje ove vrste u prirodi, pa se zbog toga već nalaze na crvenim listama po pitanju ugroženosti.

Gnijezde se početkom prosinca do kraja siječnja kada se i odvija intenzivno parenje. U tu svrhu, odabiru visoke pješčane litice iznad korita rijeka ili jezera sa dobrim pregledom, u kojima kopaju čak i do 3 m dužine sa promjerom 10-18 cm, na čijem kraju prave udubinu sa promjerom 40 cm i dubine 15 cm, u koje ženka polaže 2-4 jajeta, na, već od grančica, pripravljenom gnijezdu. S obzirom da se gnijezde u jatima, to nije rijedak

slučaj da dođe do presijecanja kanala, pri čemu se slabiji par povlači i pravi sebi novi tunel. Ova vrsta papagaja spolnu zrelost stječu u 3 godini života. Interesantan podatak je da razmak između nošenja jaja može biti čak i do 7 dana, ako se uzme u obzir da jako puno papiga jaja nose svaki drugi dan. Inkubacija traje oko 25 dana, s tim da ženka intenzivno počne ležati na njima po zadnje snešenom jajetu. Mladi po izlijeganju u gnijezdu ostaju još 55-60 dana. Po izljetnju iz gnijezda ostaju s roditeljima još do 2 mjeseca nakon čega se osamostaljuju. Uzgoj ove vrste papagaja prvi put je zabilježen još 1868. godine u londonskom Zoološkom vrtu, pri čemu je primjećeno da dobro podnose vlažnost i niske temperature. Kao jedinka, veoma se uspješno pripravljava. Skloni su oponašanju velikog broja

• PTIČARSTVO • PTIČARSTVO •

riječi. Ova vrsta papagaja nema mutacija. U našim krajevima se hrane sjemenkama suncokreta, bijelim i crvenim sirkom šećercem, prosom, konopljom, svijetlim sjemenom, svežim ili omekšanim kukuruzom, sojom ili kikirikijem uz dodatak jabuke i

obavezno svježim grančicama s kojima se oni zanimaju, lomeći ih na sitne komadiće. Za mlade jedinke je posebno važno davanje mješavine keksa, jaja i maka zbog razvoja ptice i sjaja perja. Treba napomenuti i to da su razlike u spolovima skoro nevidljive, a

mlade ptice se razlikuju od odraslih po tome što im je od osmog mjeseca starosti boja kljuna siva, a što ptica postaje starija, to je kljun tamniji sve dok ne postigne skroz srnu boju.

Josip Pleskalt

Oglasni

KUPNJA - PRODAJA

Prodajem golubove paunaše u plavoj boji, srebrne, milki, kovane, indigo i andaluz boje tijekom cijele godine.

Zainteresirani kupci golubove mogu pogledati kod uzgajatelja Željka Šerepcu u Virovitici,
Pejačevićeva 20, uz kontakt telefone broja 033
729 582 i mobilni telefon broj 098 9111 759.
Cijena povoljna, po dogovoru.

Prodajem kvalitetne birmingenske prevrtače Tel:
031 664 375

Prodajem velike engleske gušane u crnoj boji,
bačke prevrtače crvene, bijele i špricane,

mađarske čirke pet pari 250 kuna. Ptice bergove ili mijenjam za druge ptice.

Tel: 033 725 354, Ištvánović

Prodajem perad pasmine lakenfelder, uvoz iz Njemačke. Tel: 044 733 639, Jekić

Prodajem indijanere kao i knjige o golubovima.
Josip Pekanović, Cara Dušana 17, 25000 Sombor
tel: 00381 25 442 723, i 00381 63 7131 923

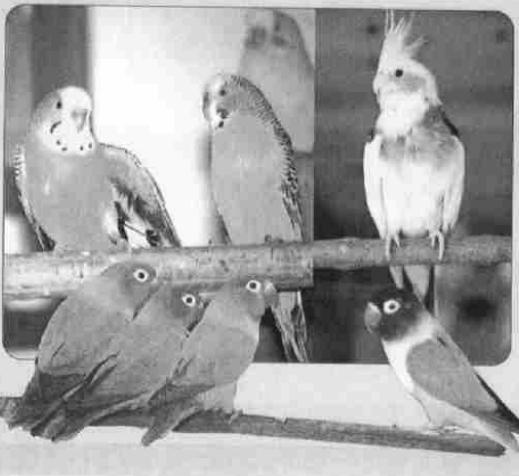
Prodajem jato engleskih velikih gušana crvene boje povoljno. Krip Josip, S. Radića 95

Oglas i KUPNJA - PRODAJA

NOVO

Papige kao kućni ljubimci

Tigrice, nimfe i dražesne papige

Priručnik možete naručiti pozivom na telefon
091/ 536 1009

Mihaljevci, 34000 Požega, tel: 034 237 012

Tijekom cijele godine prodajem tironške lastavice,
Nenad Filjak, p. Radića 93, 33 000 Virovitica tel:
098 805 187

Odrasle paunove prodajem ili mijenjam za fazane
ili veliku perad. Tel: 098 907 4117 ili 035 425 355

Prodajem bačke prevrtače žute, crne, crvene i
bijele Tel: 098 908 4970

Prodajem sisačke srastne prevrtače, arapske
bubnjare u boji, patuljaste lavolike kuniće,
patuljaste holandske kokice, štence jazavčarke

IVICA KOVAC

GOLUBOVI

I
GOLUBARSTVO...
BOSNE I HERCEGOVINE

Knjigu možete naručiti na tel.
098/412-906

kratkodlake. Milivoj Galeković, Velika Gorica,
tel: 01626 8282, mob: 098 73 5510.

Prodajem staparce i budimpeštanske kratkokljune,
Tel: 031 351 523

Prodajem pertlove, blondinete i bačke prevrtače,
tel: 091 564 0966,

Prodajem orijaške šarce (plavo bijele i crno bijele,
pomeranske gušane (crvenošpricane,
crnošpricane, crvene jednoboje, šarene) posavske
kukmaste kokoši u više boja, zagrebačke prevrtače
(70 komada jednobojni i špricani, plavi, fakoi,
šimleri) i u svim mogućim bojama. Josip
Bertinovec, Lonjica 313, 10 341 Lonjica, tel: 01
272 4100.

Oglas i

KUPNJA - PRODAJA

Posebna ponuda hrvatskih pasmina
Kokoš hrvatica, dravska guska, veliki
bijeloopaljeni kunić, međimurska lastavica, mali
međimurski pas, hrvatski ovčar.
Uzgajalište «Novi Zrin» Brodarska 27,
40 328 Donja Dubrava, tel: 040 688 809
e-mail: novizrin@donjadubrava.com

Perzijske rolere, orijentalne prevrtače,,
makedonske duneke prodajem
Oreški Franjo, B. Radića 31 Nedelišće, tel: 091
540 0276

Prodajem jaja svijetle brame i zlatne i grahoraste
talijanke
Mareković, tel: 098 516 962

Prodajem engleske tiplere sport sa rezultatima i
standard, francuske mondene, novozelandske
bijele kuniće i jarebičaste talijanke. Slavko
Gilinger, Ul Gorjani 141 32 281 Ivankovo tel: 032
379 112, mob: 098 919 1699

Prodajem pomeranske gušane.
Ivica Tomljenović Jazavica 156, 44 330 Novska,
tel: 044 605 006

Prodajem pomeranske gušane.
Zlatko Preksavec, R. Boškovića 2, 44330 Novska,
tel: 044 600 599

Prodajem pomeranske gušane u svim bojama.
Ivo Matijević, Radnička 80, 44 330 Novska, tel:
044 600 710

Prodajem papigice tigrice tijekom cijele godine.
Vesna Đukić-Ferenc, Posavska 3, 44 330 Novska,
tel: 044 601 338

Prodajem 17 vrsta papagaja tijekom cijele godine.
Ivan Moguš, A. Mihanovića 8, 44 330 Novska,
tel: 044 600 068

Prodajem engleske velike gušane
Zlatko Menges, I.B. Mažuranić 29, 32 000
Vukovar, tel: 032 410 562, mob: 098 253 212

Prodajem orijske šarce. Tel: 031 351 123

Prodajem teksane, tel: 052 874 194, Mob: 091
1874 194
Đino Jelinić, M. Vlašić Ilirik, 52 223 Raša

Prodajem arapske bubenjare, altenburške bubenjare,
staronjemačke galebiće, berlinske kratke, i
budimpeštanske kratkokljune golubove. Ivan
Marinov, Zvonimirova 22, 10 410 V. Gorica, Tel:
01 621 6865, Mob: 091 781 4610

Prodajem buharske bubenjare u svim bojama.
Tomislav Barešić, Brestače 3, 44 330 Novska, Tel:
044 613 091

Prodajem pomeranske gušane u svim bojama.
Antun Pelivanović, Kralja Zvonimira 15, 44 330
Novska, Tel: 044 600 669

Zecolike kuniće prodajem, rasplodni materijal iz
inozemstva. Branko Mušić, Krstova 13, 31 000
Osijek. Tel: 091 503 3187

Prodajem plave brnske gušane i engleske
patuljaste gušane u crvenoj i bijeloj boji. Vrbanić
Darko. M. Gupca 16 Tiborjanci, tel: 031 690 007

Proizvodim i prodajem inkubatore. Garancija 6
mjeseци. Probni rad 30 dana, garantirani 80%
valjenja. Tel: 031 290 207

Prodajem vrlo povoljno kanarince malino,
porijeklo Italija, Cecilijano Martelo, Abondanza
Italo i Pstsin Settimo. Tel: 032 413 476, mob: 091
5764 587.

Prodajem kingove vrhunske kvalitete. Robert
Košak, B. Radića 103 Hodošan, 40 320 Donji
Kraljevec, tel: 040 699 314.

Prodajem pomeranske gušane. Josip Šmit Novska,

Oglas i

KUPNJA - PRODAJA

tel: 044 601 933, mob: 098 600 507.

Prodajem karijere vrhunske kvalitete. Robert Komljenović, Novska. V. Nazora 27, tel: 044 601 786

Prodajem brodske prevrtače u više boja. Svi izvrsni u prevrtanju i eksterijeru. Josip Komljenović V. Nazora 27, tel: 044 601 786

Prodajem perikere bijele i žute, Strahija Damir, Turčićće 11 Dekanovec. Tel: 040 864 433

Prodajem kingove. Korušić Stjepan, Gornji Kraljevec. Tel: 040 866 050

Prodajem bačke prevrtače. Janković Josip, Čakovečka 54a, Nedelišće. Tel: 040 821 174

Prodajem južnonjemačke štitaste golubove, listonoše,, pomeranske gušane. Vidović Dragan, Budina 1a, Šenkovec, Tel: 040 343 723

Prodajem tigrice i golubove paunaše. Đura Franjo, Sitnice 4. M. Središće, Tel: 040 544 251

Prodajem feleđhaške letače. Štefutl Franjo, Čakovečka 4a, Nedelišće, tel: 040 821 649

Prodajem kalifornijske i novozelandske kuniće. Tomašić Stjepan, I.G. Kovačića 58, Lopatinec, tel: 040 855 673.

Prodajem tigrice i nimfe, Šavora Josip, Frankopanska 12, Orehovica Tel: 040 635 604.

Prodajem tigrice, nimfe, male aleksandre. Goričanec Željko, Glavna 6, M. Subotica. Tel: 040 631 931

Prodajem tigrice, nimfe, rozekolise. Krištofić Petar, J. Broza 59 Ivanovec, Tel: 040 337 623.

Prodajem patke trkačice, ruanske patke i grlice. Zadravec Marijan, Čakovečka 112, G. Hrašćan, Tel: 040 858 620

Prodajem perad staroštajerke i posavskeukmaste. Ivica Šoltić, Preloška 21. Čakovec, Tel: 040 364 135

Prodajem pomeranske gušane bijele i plave. Zadravec Đuro, D. Zebanec, Tel: 040 524 064.

Tokom cijele godine prodajem birmingenske prevrtače u raznim bojama. Garantiram visok let i prevrtanje. Mario Filipović. Tel: 01 2892 389, mob: 091 1575 4362.

Prodajem paunaše u svim bojama, perikere, njemačke izložbene. Zdenko Lacković.. Tel: 044 683 131, mob: 098 441 431.

Prodajem zlatne fazane i virdžinijske prepelice. Uzgajivač ukrasnih fazana. Zvonko Sušenka, Čepin. J.B.Jelačića 6, tel: 031 381 214 091 723 7066

Prodajem zlatne fazane i bantame. Mirko Bilić, Vinkovci, tel: 032 354 594 mob: 091 584 4140

Prodajem satinete, divlje golubove, zvjezdatorepe prevrtače, opatice, paunaše i orijentalne prevrtače u bijeloj boji. Tel: 040 822 045

Listonoše sport, raznih linija, iz golubinjaka koji se natječe- pedigrei, cjepljeni, prodajem. Švitek Boris, Osijek. Tel: 031 570 374

Tijekom cijele godine prodajem golubove slijedećih pasmina: kovrčavi, dalmatinska zimovka, buharski bubnjari, paunaši. Švitek Boris, Osijek. Tel: 031 570 374.